

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. *Názov (meno)*

Roľnícke družstvo Bzovík

2. *Identifikačné číslo*

00209643

3. *Sídlo*

Roľnícke družstvo Bzovík, Bzovík 145, 96241 Bzovík

4. *Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa*

Ing. Juraj Petruš, predseda predstavenstva, Roľnícke družstvo Bzovík, Bzovík 145, 96241 Bzovík, 0903 806 829, petrusjuraj@centrum.sk

5. *Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie*

Ing. Juraj Petruš, predseda predstavenstva, Roľnícke družstvo Bzovík, Bzovík 145, 96241 Bzovík, 0903 806 829, petrusjuraj@centrum.sk

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. *Názov*

FARMA DOJNÍC BZOVÍK

2. *Účel*

Účelom navrhovaného zámeru je výstavba farmy pre **600 ks** dojníc v susedstve Roľníckeho družstva (RD) Bzovík s napojením na existujúcu bioplynovú stanicu (BPS).

3. *Užívateľ*

Užívateľom navrhovanej činnosti bude RD Bzovík.

4. Charakter navrhovanej činnosti

Výstavba navrhovanej činnosti má pozostávať z nasledovných objektov:

- 01 Kravín pre 600 ks dojníc (36,1 x 150 m)
- 02 Dojáreň s priestormi pre čakanie a dojenie kráv, uskladnenie a chladenie mlieka + sociálne miestnosti pre zamestnancov
- 03 Pôrodná + paznechtáreň (41,7 x 67,6 m)
- 04 Silážne žľaby (výška 4,5 m, kapacita 12000 m³)
- 05 Prístrešok pre balíky slamy (11,2 x 33,1 m)
- 06 Podjazdné silá na jadrové krmivá
- 07 Žumpa na výkaly - močovku (300 m³)
- 08 Žumpa na silážne šľavy (100 m³)
- 09 Spevnená plocha na odchov cca 80 teliat (21 x 60 m)
- 10 Preronový kanál

Navrhovaná činnosť je zaradená podľa prílohy 8 Zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov do kapitoly 11. „Poľnohospodárska a lesná výroba“ pod číslom 1. „Zariadenia na intenzívnu živočíšnu výrobu vrátane depónií vedľajších produktov s kapacitou a) hospodárskych zvierat od 100 VDJ“, pre ktorú podľa uvedeného zákona platí zistovacie konanie.

Vzhľadom na skutočnosť, že umiestnenie, technické a technologické riešenie navrhovanej činnosti je pre plánované využitie ideálne v predkladanom realizačnom variante, bolo upustené od požiadavky variantného riešenia (list OU-KA-OSZP-2015/000782 zo dňa 31. 8. 2015 (v prílohe)). Navrhovaná činnosť je tak predložená len v jednom variante.

5. Umiestnenie navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť bude lokalizovaná v Banskobystrickom kraji, v okrese Krupina, v k.ú. Jalšovík, na hranici s k.ú. Bzovík, na nasledovných parcelách:

Tabuľka 1: Pozemky pre navrhovanú činnosť

KN-E			KN-C		
Parc.č.	Výmera: m ²	Druh pozemku	Parc.č.	Výmera: m ²	Druh pozemku
182	9161	Orná pôda	890/3	455	Zastavaná plocha
888	575	Zastavaná plocha	888/2	661	Ostatná plocha
185	6459	Orná pôda	157/26	891	Zastavaná plocha
184	9842	Orná pôda	157/1	12492	Trvalé trávne porasty
183	3407	Orná pôda			
162	2243	Orná pôda	157/20	1	Zastavaná plocha
163	2234	Orná pôda	157/19	1	Zastavaná plocha
164	2203	Orná pôda	157/18	1	Zastavaná plocha
165	1702	Orná pôda	182/7	1	Zastavaná plocha
166	492	Vinice	182/6	1	Zastavaná plocha
167	3147	Orná pôda			
168	3685	Vinice			
	45150			14504	

Rozloha pozemku je cca **6 ha**, zastavaná plocha predstavuje cca 5 ha.

Dotknutou obcou je obec Jalšovík, v katastrálnom území ktorej sa nachádzajú predmetné parcely určené na výstavbu navrhovanej farmy, ako aj obec Bzovík, na území ktorej sa nachádza RD Bzovík, na ktorý má byť navrhovaná farma územne a prevádzkovo priamo napojená.

Predmetné parcely sú umiestnené mimo zastavaného územia obcí, mimo vodných tokov. V susedstve je existujúce RD Bzovík a poľnohospodárska pôda. Najbližšie obytné objekty sú 3 rodinné domy vzdialené cca 250 m severovýchodným smerom (patriace k obci Jalšovík) a bytovky v obci Bzovík vo vzdialenosti približne 350 m západným smerom.

Predmetný areál (dotknutá lokalita) leží na severozápadnej hranici k.ú. Jalšovík v časti Horný Jalšovík.

Parcely sú v katastri nehnuteľností vedené ako poľnohospodárska pôda – prevažne ako orná pôda a trvalé trávne porasty (TTP), časť pozemkov je vedená ako vinice, časť ako zastavaná alebo ostatná plocha (predovšetkým pozemky pod elektrickými stĺpmi). Na časti pozemkov vedených ako TTP (157/1) sa nachádzajú ovocné stromy - cca 40 ks väčšinou čerešní krovitého aj stromového vzrastu bez hospodárskeho využitia. Na pozemkoch s ornou pôdou sa vyskytuje líniová nelesná drevinová vegetácia. Časť z týchto porastov bude musieť byť kvôli výstavbe navrhovanej činnosti odstránená.

Predmetné pozemky sú vo vlastníctve navrhovateľa.

Charakter pozemku je rovinný. Pozemok má nepravidelný tvar. Je ohraničený z jednej strany (severozápadnej) hranicou areálu RD Bzovík. Na hranici existujúceho RD a navrhovaného areálu farmy leží bioplynová stanica, s ktorou by mali byť navrhované objekty v priamej územnej a prevádzkovej súvislosti. Juhozápadnú a južnú hranicu tvorí veľkobloková orná pôda. Východne je veľkobloková orná pôda prechádzajúca na východe do nelesnej drevinovej vegetácie.

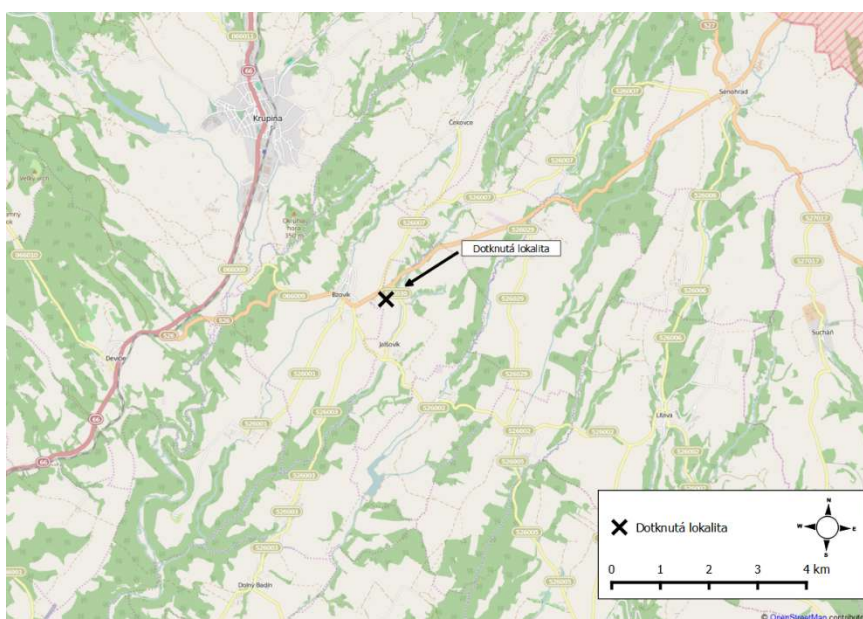
Rozloha pozemku je cca 6 ha.

Na pozemku sa nachádza nadzemné elektrické vedenie 22 kV.

Navrhovaný areál bude potrebné napojiť na existujúci vodovod, prípadne bude potrebné dobudovať ďalší zdroj vody, ktorý by slúžil ako záloha v prípade poruchy. Elektrická energia bude získavaná z trafostanice RD Bzovík, ktorá je vzdialená od navrhovaných objektov cca 100 m a kapacitne postačuje. Na vykurovanie a ohrev vody sa využije odpadové teplo z bioplynovej stanice.

Ku parcele je pohodlný prístup vnútroareálovou komunikáciou v rámci existujúceho RD Bzovík, napojenou na komunikáciu II/526.

Umiestnenie záujmovej plochy:

Obr. 1: Umiestnenie navrhovanej činnosti v širších vzťahoch

Nasledujúce fotografie predstavujú súčasný stav dotknutej lokality (autor Ch. Nikolov, august 2015):

Obr. 2: Charakter predmetného pozemku (zatrávnená časť s čerešňami), v susedstve bioplynová stanica

Obr. 3: Charakter predmetného pozemku (zatrávnená časť s čerešňami), v susedstve objekty RD Bzovík, pohľad od bioplynovej stanice

Obr.4: Charakter predmetného pozemku (časť s ornou pôdou), v pozadí časť s čerešňami

Obr.5: Okolie predmetného pozemku – v strede v pozadí RD Bzovík, vľavo najbližšie obytné objekty Bzovíka, vpravo areál Poľnonákup H. Nemce

Obr.6: Okolie predmetného pozemku – vpravo v pozadí RD Bzovík, vľavo obec Jalšovík, v strede najbližšie obytné objekty

Obr.7: Najbližšie obytné objekty, pohľad z hranice predmetného pozemku

Obr.8: Areál RD Bzovík, vľavo hranica predmetného pozemku

Obr.9: Areál RD Bzovík, vpravo hranica predmetného pozemku

Obr. 10: Prístupová vnútroareálová komunikácia, v pozadí vstup do RD Bzovík z cesty II/526

Obr. 11: Prístupová vnútroareálová komunikácia, v pozadí predmetný pozemok

Terén záujmového územia nevyžaduje v rámci realizácie navrhovanej výstavby úpravy.

Dotknutá lokalita sa nachádza mimo chránených území národnej aj európskej siete (NATURA2000), ako aj mimo ich ochranných pásiem. Leží v území, kde platí 1. st. ochrany prírody a krajiny v zmysle Zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Najbližším chráneným územím je CHKO Štiavnické vrchy vo vzdialenosti cca 3,3 km severozápadným smerom.

Do záujmového územia nezasahujú prvky územného systému ekologickej stability. Nevyskytujú sa tu chránené prírodné zdroje, či inak významné časti prírody a krajiny.

V záujmovom priestore nebol preukázaný výskyt chránených, vzácných a ohrozených druhov rastlín a živočíchov, ani ich biotopov, nepredpokladá sa preto stret záujmov realizácie navrhovanej činnosti s predmetom ochrany prírody, prírodných zdrojov a krajiny.

6. **Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti**

Presné umiestnenie navrhovanej činnosti na parcelné čísla a rozmiestnenie jednotlivých navrhovaných objektov dokumentujú situačné výkresy v prílohe Zámeru.

7. **Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti**

začiatok výstavby	1/2016
koniec výstavby a začiatok prevádzky	10/2016
ukončenie prevádzky	neurčené
skúšobná prevádzka	nie je potrebná

Stavba bude do prevádzky uvedená naraz.

8. **Stručný opis technického a technologického riešenia**

Objektovú skladbu navrhovanej činnosti dokumentuje situačný výkres z PD (Formáček, B. et al., 2015) v prílohe Zámeru.

Popis objektov

- SO01 Kravín pre 600 ks dojníc (36,1 x 150 m) - ustajnenie
- SO02 Dojáraň s priestormi pre čakanie a dojenie kráv, uskladnenie a chladenie mlieka + sociálne miestnosti pre zamestnancov
- SO03 Pôrodná + paznechtáreň (41,7 x 67,6 m)
- SO04 Silážne žľaby (výška 4,5 m, kapacita 12000 m³)
- SO05 Prístrešok pre balíky slamy (11,2 x 33,1 m)
- SO06 Podjazdné silá na jadrové krmivá
- SO07 Žumpa na výkaly - močovku (300 m³)
- SO08 Žumpa na silážne šťavy (100 m³)
- SO09 Spevnená plocha na odchov teliat (21 x 60 m)
- SO10 Preronový kanál

SO01 - dispozičné riešenie kravína vychádza z požiadaviek kladených na optimálne ustajnenie dojníc, predovšetkým musia byť zohľadnené požiadavky chovaných zvierat – na ležanie, žranie, pitie, ale aj požiadavky na mikroklimu, čistotu, bezpečnosť a voľnosť pohybu, úroveň hluku, starostlivosť a pod.

Celá konštrukcia budovy kravína bude oceľová. Čelné steny budú opláštené a v nich budú zabudované brány pre vstup techniky a osôb do budovy. Bočné steny budú tvorené protiprievanovou sieťou a sieťou proti vtákom. V závislosti od teploty, vetra a vlhkosti, ktoré bude snímať počítač sa budú siete automaticky otvárať a zatvárať tak, aby bol v kravíne ideálny vzduch pre zvieratá. Krytina kravína bude oceľový plech špeciálne upravený, aby nedochádzalo k zrážaniu pár a zaroseniu krytiny. Priestor kravína bude vzdušný, dostatočne vetraný prirodzeným spôsobom, pričom ale nemôže dochádzať k prievanu. V strede strechy bude štrbina o šírke 0,6 m, ktorou bude prúdiť vzduch von z objektu. Kravín sa nebude vykurovať, chované zvieratá budú produkovať teplo. Pravidelne bude kontrolovaná mikroklima kravína.

Dojnice budú ustajnené v ležiskových boxoch nastielaných separátom, rozdelené na štyri skupiny s prístupom na dojáraň. Rozmery ležiskových boxov budú v súlade s požiadavkami

Vyhlášky MP SR č. 230/1998 Z. z. o chove hospodárskych zvierat a o usmrcovaní jatočných zvierat (veľkosť boxu pre jednu dojniciu bude 8,5 m²).

Kŕmenie v kravíne bude zabezpečené kŕmnyim vozom. V strede kravína bude kŕmny stôl, kde sa bude dávkovať krmivo pre dojnice. Kŕmiť sa bude zmesovou kŕmnou dávkou, pozostávajúcou z jadrového a objemového krmiva. Napájanie dojníc bude zabezpečené napájacími žľabmi. Teľatá (cca 80 ks veku od narodenia do 2 mesiacov) budú ustajnené samostatne v plastových búdach, kde bude zabezpečené dostatočné vetranie a minimalizovanie prenosu chorôb. Búdy budú ľahko čistiteľné a dezinfikovateľné, budú poskytovať dostatočný priestor pre odpočinok, ochranu proti nepriaznivým poveternostným podmienkam. Budú vybavené výbehom, v ktorom budú umiestnené zariadenia na napájanie a kŕmenie.

V chodbách, kde budú výkaly, sa budú v pravidelných intervaloch pohybovať veľmi malou rýchlosťou šípové lopaty, ktoré budú zhŕňať výkaly do preronového kanála (SO10) a odtiaľ ďalej do žumpy na výkaly (SO07).

Zo žumpy na výkaly (SO07) sa budú výkaly prečerpávať ako surovina do bioplynovej stanice. Denná potreba výkalov je cca 40 t, pri 50 kg na jednu dojniciu denne sa predpokladá produkcia 600x50=30 t denne.

Podobne sa bude prečerpávať aj obsah zo žumpy pri silážnych žľaboch. Tu sa nedá hovoriť o silážnych šťavách, lebo do žľabov sa naskladňuje hmota o sušine 33% a viac, táto žumpa bude zachytávať dažďovú vodu z plôch silážnych žľabov. Táto voda sa bude používať na riedenie hmoty vo fermentoroch BPS.

SO02 - v budove dojárne bude namontovaná kruhová dojareň pre 40 ks dojníc s chladením mlieka a jeho prečerpávaním do chladičov, kde bude uskladnené nadojené mlieko. Chladiče budú oddelené v samostatnej miestnosti v rámci tohto objektu. Na chladenie mlieka budú slúžiť chladiče o kapacite 25 000 litrov, počíta sa s úžitkovosťou minimálne 30 l/ks/deň = 18 000 litrov/deň. Priestor dojárne bude nadväzovať na čakáreň, kde sa budú zhromažďovať dojnice pred dojením po jednotlivých skupinách. Po podojení pôjdu späť do maštale. Budú tu aj priestory pre prevádzkové technologické systémy, ako agregáty chladenia, kompresory a vývevy. Priestor dojárne bude obmurovaný, taktiež vybavený vetracími oknami a sedlovou strechou s regulovateľnou hrebeňovou štrbinou.

Okrem toho v objekte budú umiestnené aj sociálne miestnosti pre zamestnancov farmy, veterinárneho lekára a vedúceho farmy.

SO03 - v budove pôrodnice bude kotercové ustajnenie kráv, ktoré sú zasušené a čakajú na pôrod. Potrebujú individuálnu starostlivosť, a preto budú v skupinách maximálne po 8 ks. Po pôrode bude teľa umiestnené do budy a dojnica do skupiny "rozdoj".

SO04 - silážne žľaby budú slúžiť na uskladnenie objemových krmív /siláže z tráv, raže a kukurice/.

SO05 - jedna zo stien silážneho žľabu sa využije ako časť prístrešku pre uskladnenie slamy.

SO06 - pri tej istej stene budú postavené silá na jadrové krmivo, pod ktoré bude prichádzať kŕmny voz a dopĺňať do kŕmnej dávky potrebné, vopred presne určené množstvo jadrového krmiva.

SO07 - žumpa na výkaly je popísaná pri objekte kravína (SO01).

SO08 - žumpa na silážne šťavy /zrážkovú vodu/ je taktiež popísaná pri objekte SO01.

SO09 - spevnená plocha, na ktorej budú umiestnené individuálne budy pre teľatá (pre cca 80 ks teliat).

SO10 - preronový kanál slúži na dopravu výkalov do žumpy na výkaly SO07 (popísané pri objekte SO01).

Celú prevádzku budú zabezpečovať certifikované traktory, krmny voz.

9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite

Dotknutá lokalita sa z hľadiska zabezpečenia funkcie navrhovaných objektov javí ako ideálna. Pozemok má okrem vhodnej polohy aj výbornú dostupnosť a vhodnú konfiguráciu terénu.

Navrhovaný areál má byť postavený mimo zastavaných území, v susedstve RD Bzovík, nad už existujúcou bioplynovou stanicou, ktorá bola vybudovaná na likvidáciu maštalného hnoja a hnojovice.

V súčasnosti RD Bzovík chová cca 580 dojníc na dvoch farmách a všetky odpady sú dovážané do bioplynovej stanice. Dojnice sú v súčasnosti ustajnené v objektoch, ktoré napriek tomu, že boli rekonštruované, pochádzajú z rokov 1955 – 1965 a nevyhovujú chovaným zvieratám (málo svetla, nízka kapacita vzduchu = silná koncentrácia amoniaku (čpavok), sírovodíka, metánu, teplo, vlhko, prach = zdravotné problémy s dýchacím aparátom kráv), ani pracovníkom - ošetrovateľom zvierat a dojičkám.

Navrhované technológie sú šetrnejšie ku zvieratám aj k pracovníkom. Výrazne sa tiež odbúra zaťaženie životného prostredia a obyvateľstva (exhaláty, hluk, zápach) z dopravy (v súčasnosti je do bioplynovej stanice dovážaných denne cca 40 t maštalného hnoja). Odpadové teplo z bioplynovej stanice sa využije na vykurovanie. Objekty, ktoré boli využívané doposiaľ sa využijú pre iné kategórie zvierat, ktoré sem budú presunuté z nevyhovujúcich priestorov. V priestoroch bude menej zvierat, zlepší sa aj ich zdravotný stav a pohodlie. Nevyhovujúce priestory v starých budovách sa zatvoria.

RD Bzovík patrí k najväčším a najvýznamnejším zamestnávateľom obyvateľov obce Jalšovík, ale aj obce Bzovík.

Pozemok zodpovedá požiadavkám plánovanej činnosti aj predstávam navrhovateľa.

Obec Jalšovík ani obec Bzovík nemajú spracovanú územnoplánovaciú dokumentáciu.

10. Celkové náklady

Predpokladané náklady predstavujú cca 2,8 mil. €.

11. Dotknutá obec

Dotknutou obcou je obec Jalšovík, na území ktorej je navrhovaná činnosť lokalizovaná, ako aj obec Bzovík, na území ktorej je umiestnené existujúce RD, na ktoré má byť navrhovaná činnosť priamo územne aj prevádzkovo napojená.

12. Dotknutý samosprávny kraj

Dotknutým samosprávnym krajom je Banskobystrický samosprávny kraj.

13. Dotknuté orgány

Dotknutými orgánmi sú:

- Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja, Banská Bystrica
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva vo Zvolene

- Regionálna veterinárna a potravinová správa Zvolen
- Okresný úrad v Krupine, odbor starostlivosti o životné prostredie
- Okresný úrad v Krupine, odbor krízového riadenia
- Okresný úrad vo Zvolene, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- Okresný úrad vo Zvolene, pozemkový a lesný odbor
- Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru vo Zvolene

14. Povoľujúci orgán

Povoľujúcim orgánom je stavebný úrad mesta Krupina v zmysle Zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

15. Rezortný orgán

Rezortným orgánom je Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Navrhovaná činnosť bude schválená podľa Zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov – územné rozhodnutie a stavebné povolenie.

17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Je možné predpokladať, že navrhovaná činnosť, vzhľadom na jej charakter a umiestnenie, nebude mať vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice.

III. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

Dotknutým územím je územie obce Jalšovík a obce Bzovík (dotknuté obce).

Územie katastra Jalšovíka má rozlohu 596 ha, kataster Bzovíka má rozlohu 1277,42 ha.

Katastre uvedených obcí sa nachádzajú v centrálnej časti okresu Krupina, na juhozápadnej hranici Banskobystrického kraja. Kataster Jalšovíka susedí na západe so Bzovíkom, na severe s k.ú. Dolné Mladonice, na východe s k.ú. Zemiansky Vrbovok, na juhovýchode s k.ú. Kozí Vrbovok a na juhozápade s k.ú. Horný Badín. Obec Bzovík susedí na východe s obcou Jalšovík, na severovýchode s k.ú. Čekovce, na severozápade s k.ú. Krupina, na juhozápade s k.ú. Uňatín a na juhu s k.ú. Horný Badín.

Dotknutá lokalita je priamym miestom plánovanej realizácie navrhovanej činnosti.

1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území

Geomorfologické pomery

Morfologicky sa jedná o stredne členitý pahorkatinový až mierne členitý vrchovinový typ krajiny (Miklós, Hrnčiarová (eds.) et al. 2002).

Podľa geomorfologického členenia územie patrí do oblasti Slovenské stredohorie, celku Krupinská planina, podcelku Bzovická pahorkatina (Mazúr, Lukniš, 1986).

Krupinská planina má charakter plošiny mierne sklonenej smerom na juh s hladko modelovaným pedimentovým fluvialno-denudačným reliéfom (Mazúr, 1992). Morfograficky v území prevažujú strmé krátke transportné svahy v striedaní s úzkymi svahovými dolinami a plochými chrbtami alebo plochými vrcholmi. Územie je rozčlenené úvalinovými dolinami a úvalinami. Doliny sú spravidla hlboko zarezané, bez alebo s úzkymi poriečnymi nivami, riečna sieť rozrezáva územie prevažne juhovýchodným a severo-južným smerom.

Na území Jalšovíka a východnej časti katastra Bzovíka je sformovaný eróznodenudačný, fluvialne rozčlenený planinovo-rázsochový georeliéf na povrchu kryhových vulkanických morfoštruktúr, nekrasových planín – náhorná planina. Centrálna časť obce Bzovík má charakter pedimentového fluvialno-denudačného reliéfu – pedimentová rezaná pahorkatina, (Mazúr, 1992; Miklós, Hrnčiarová (eds.) et al. 2002).

Jalšovík leží v nadmorskej výške 348 m n. m. (stred obce), nadmorská výška katastra sa pohybuje v rozpätí od 325 m n. m. do 408 m n. m.. Bzovík leží v nadmorskej výške 380 m n. m.

Z hľadiska prejavu geodynamických javov je širšie územie postihnuté prevažne výmloľovou eróziou, na plochých vrcholoch veternou eróziou, na svahoch s ornou pôdou plošnou vodnou eróziou. Na vodných tokoch sa prejavuje hĺbková korytová a bočná erózia, tiež akumulácia. V území sú evidované svahové deformácie na neogéne (Miklós, Hrnčiarová (eds.) et al. 2002).

Dotknutá lokalita leží na rovinatej plošine so sklonom do 2° v nadmorskej výške 380 m n.m..

Geologické pomery

Z horninového pohľadu oblasť patrí k stredoslovenským neovulkanitom. Prevládajúcimi horninami sú pyroxenické a amfibolicko-pyroxenické andezity. Početne sa vyskytujú a na území Jalšovíka aj Bzovíka prevažujú vulkanoklastiká, pyroklastické a epiklastické brekcie až konglomeráty, menej sú zastúpené pemzové tufy a tufy prevažne pyroxénických a amfibolicko-pyroxénických menej augiticko-hypersténických andezitov. Horniny sú neogéneho (bádenského až panónskeho) veku. Lokálne sa vyskytujú alkalické pliocénne bazalty, nefelitické bazanity (pont).

Neogénne horniny z výraznej časti prekrývajú kvartérne horniny. Prevládajú deluviálnopolygenetické sedimenty (hlinito-ílovité a piesčité svahové hliny, spraše a sprašové hliny), deluviálno-proluviálne sedimenty (hlinito-kamenité dejekčné kužele, štrky a piesky rôzne zahlinené) a deluviálno-fluvialne sedimenty, prevažne ronové hliny, piesčité hliny s úlomkami, jemnozrnné piesky a splachy zo spraší. Zastúpené sú aj deluviálne (prevažne hlinito-ílovité a piesčité svahové hliny, hlinito-kamenité a kamenito-hlinité sute) a eluviálno-deluviálne sedimenty, zastúpené íovito-hlinito-piesčitými až hlinito-kamenitými zvetraninami plošín a planín. Alúviá sú budované holocénnymi fluvialnymi sedimentmi, vyskytujú sa tu nivné piesčité štrky, piesky a zahlinené piesky. Priemerná hrúbka kvartérnych sedimentov dosahuje okolo 2m.

Na dotknutej lokalite podložie tvoria epiklastické vulkanické brekcie až konglomeráty intermediálnych andezitov, prekryté hlinito-kamenitými deluviálnymi sedimentmi.

V dotknutom území nie sú vymedzené ložiská nerastných surovín. V okolí (v Krupine) sa nachádza aktívny lom na andezit (Hanišberg) a opustený lom Ficberg.

Pôdne pomery

Prevládajúcim pôdnym typom územia sú kambizeme na vulkanických horninách, typické (modálne), kyslé, na plošinatejších častiach kambizeme pseudoglejové, na sklonitejších svahoch kambizeme rankrové s prechodom do rankrov. Plošinatejšie časti územia v nižších polohách pokrývajú luvizeme typické, luvizeme pseudoglejové až pseudogleje luvizemné na

sprašových a polygénnych hlinách. V okolí vodných tokov sa vyvinuli fluvizeme typické (modálne), miestami glejové, v zastavanom území sa vyskytujú kultizemné subtypy fluvizemí, kambizemí a luvizemí a kultizeme typické (modálne) až antrozeme.

Z hľadiska zrnitosti prevládajú stredne ťažké pôdy, prachovito-hlinité až hlinité, menšie zastúpenie majú ílovito-hlinité pôdy. Väčšina pôd je stredne hlbokých až hlbokých, podľa obsahu skeletu sa jedná prevažne o stredne hlboké pôdy, podľa obsahu humusu sú to prevažne pôdy málo humózne.

Na dotknutej lokalite sa vyskytujú kambizeme typické až kambizeme luvizemné. Zrnitostne sú to stredne ťažké pôdy, prachovito-hlinité až hlinité.

Klimatické pomery

Záujmové územie leží v rámci teplej klimatickej oblasti, s prechodom do mierne teplej oblasti (Miklós, Hrnčiarová (eds.) et al. 2002). Podľa klimatickogeografických typov (Mazúr et al., 1980) sa územie vyznačuje horskou klímou, teplou.

V Bzovíku je umiestnená meteorologická stanica (v areáli Základnej školy). Pre územie je charakteristická priemerná ročná teplota vzduchu 8 – 8,5°C, priemerná teplota vzduchu v januári dlhodobod dosahuje hodnoty -2 - -5 °C a teplota vzduchu v najteplejších mesiacoch (júl) dosahuje priemerne 17-19 °C. Priemerná dĺžka oslnenia za rok predstavuje 3915 hod. Prevládajúce vzdušné prúdenie je SZ - JV. Priemerná rýchlosť vetra týchto smerov je 3,2 m.s⁻¹, veternosť je pomerne vysoká, málo je dní s bezvetrím. Územie leží v zrážkovom tieni Štiavnických vrchov. Priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje v rozpätí 600-800 mm. Trvanie snehovej pokrývky je 60 – 80 dní.

Hydrologické pomery

Dotknuté územie odvodňuje rieka III. rádu Krupinica (hydrologické číslo 1-4-24-03-052-01). Územie patrí do čiastkového povodia Iľfa, v rámci hlavného povodia Dunaja. Krupinica je pravostranný prítok Iľfa. Dĺžka toku je 65,4 km a plocha povodia 551 km², lesnatosť 30%. Priemerný prietok v Krupine má 1,415 m³.s⁻¹.

Významnými prítokmi Krupinice sú Litava a Bebrava a mnohé ďalšie menšie prítoky. Územím obce Jalšovík preteká potok Jalšovík, prítok Krupinice o dĺžke 15 km, do ktorej sa vlieva západne od obce Dolný Badín. Obcou Bzovík preteká Čekovský potok, prítok Jalšovíka o dĺžke 16 km, do ktorého sa vlieva severozápadne od obce Dolný Badín.

Toky majú prevažne prirodzené koryto, regulované sú v intravilánoch. Podľa režimu odtoku sa jedná o toky vrchovinné-nízinnej oblasti s dažďovo-snehovým režimom odtoku. Najvyššie prietoky majú v marci a podružné výrazné maximum v apríli alebo vo februári a najnižšie prietoky sú v septembri (Mazúr et al., 1980).

Najbližšie k dotknutej lokalite je nádrž Kozí Vrbovok na toku Vrbovok. Západne o Krupiny sa na toku Bebrava nachádza vodná nádrž Krupina, určená na zavlažovanie, pre priemysel, energetiku, rekreáciu, rybolov a protipovodňovú ochranu.

Hydrogeologické pomery

Z hydrogeologického hľadiska nemá neogénny komplex veľký význam, nakoľko sa v ňom nevyskytujú významnejšie zdroje podzemných vôd.

Podľa hydrogeologických rajónov leží dotknuté územie v rajóne V094 - neovulkanity Krupinskej planiny, Ostrôžok a Pôtorskej pahorkatiny. Jedná sa o územie tvorené vulkanoklastickými horninami, ktoré majú medzizrnovú a puklinovú priepustnosť (Mazúr et al., 1980).

Podzemné vody v území sú dopĺňané prevažne zo zrážok, menej podzemnými vodami zo susedných pohorí (Mazúr et al., 1980).

Priemerná hĺbka hladiny podzemnej vody je v širšom území na úrovni niekoľkých metrov pod úrovňou terénu, podzemné vody prúdia prevažne v smere úklonu celého územia, t.j. smerom na JV.

V dotknutom území sa nevyskytujú významnejšie pramene, ani pramene minerálnych či termálnych vôd. V okolí Krupiny vyvierajú niekoľko teplých prameňov miestneho významu - Baranflos, Tepličky, Vajsov. Najvýznamnejšie sú minerálne pramene v Dudinciach. V okolí sa vyskytujú pramene v Uňatíne (Prameň Uňatínsky mlyn) a v Hontianskych Moravciach (Prameň Kyslá).

Biota

Potenciálna prirodzená vegetácia

Dotknuté územie by bez vplyvu človeka postupne pokryli prevažne lesy typu karpatské dubovo-hrabové lesy (*Carici pilosae-Carpinetum*) v striedaní s dubovými a cerovo-dubovými lesmi (*Quercetum petraeae-cerris*). Popri vodných tokoch sa vyvinuli lužné lesy (*Ulmenion*) (Michalko et al., 1986).

Reálna flóra

Podľa fyto geografického členenia (Mazúr et al., 1980) leží dotknuté územie na kontakte oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*), obvodu predkarpatskej flóry (*Praecarpaticum*), Slovenského stredohoria – Štiavnických vrchov a Javoria a panónskej flóry (*Pannonicum*), obvodu pramatranskej xerotermej flóry (*Matricum*), Ipeľsko-rimavskej brázdy.

Podľa fyto geograficko-vegetačného členenia (Miklós, Hrnčiarová (eds.) et al. 2002) patrí územie do dubovej zóny, sopečnej oblasti, okresu Krupinská planina, Ostrôžky.

Z polohy vyplýva aj charakter rastlínstva. Do Krupinskej planiny prenikli z juhu mnohé xerofilné a xeroterme druhy panónskeho alebo mediteránneho pôvodu.

V dotknutom území prevládajú listnaté dubovo-hrabové lesy a dubovo-cerové lesy, kde prevládajúcou drevinou je dub – dub zimný (*Quercus petraea*), d. cerový (*Quercus cerris*), v kombinácii s hrabom obyčajným (*Carpinus betulus*), vo vyšších polohách dominuje buk lesný (*Fagus sylvatica*), vyskytuje sa aj jedľa biela (*Abies alba*) a javor horský (*Acer pseudoplatanus*). Sporadicky sa objavuje aj dub plstnatý (*Quercus pubescens*), breza bradavičnatá (*Betula verrucosa*). Čoraz viac v niektorých porastoch, hlavne v nižších polohách, dominuje agát biely (*Robinia pseudoacacia*). Miestami dominujú vysadené porasty borovice lesnej (*Pinus sylvestris*), smrekovca opadavého (*Larix decidua*), smreka obyčajného (*Picea abies*).

Nelesná drevinová vegetácia (NDV) sa viaže, okrem brehov vodných tokov, hlavne na medze, lemuje poľné cesty, zaberá nevyužívané plochy alebo extenzívne využívané trvalé trávne porasty a vinice, osídľuje výmole. Z krovín sa vyskytujú trnka obyčajná (*Prunus spinosa*), hloh obyčajný (*Crataegus oxyacantha* L.), ruža šípová (*Rosa canina*), ruža ovísavá (*R. pendulina*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), baza čierna (*Sambucus nigra*), zemolez čierny (*Lonicera nigra*), čremcha strapovitá (*Padus racemosa*), bršlen európsky (*Euonymus europaeus*), vtáčí zob obyčajný (*Ligustrum vulgare*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*). Stromovú etáž predstavuje dub zimný (*Quercus petraea*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), topoľ osikový (*Populus tremula*), vŕba popolavá (*Salix cinerea*), dub cerový (*Quercus cerris*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), dub cerový (*Quercus cerris*), hloh obyčajný (*Crataegus oxyacantha*), miestami sa vyskytuje aj brest horský (*Ulmus glabra*) a jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*). V mnohých porastoch dominuje agát biely (*Robinia pseudoacacia*). V brehových porastoch popri vodných tokoch prevládajú vŕby (*Salix*) – v. biela (*Salix alba*), v. krehká (*Salix fragilis*), v nižších polohách v. rakytová (*Salix caprea*), topoľ osika (*Populus tremula*), vo vyšších polohách jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*). Krovité podlažie tvorí baza čierna (*Sambucus nigra*), zemolez čierny (*Lonicera nigra*) a čremcha strapovitá (*Padus racemosa*). V území je významný výskyt

ovocných stromov, predovšetkým jablká (hontianske jablko - končiarka, košovky, bosmanky), bystrické slivky, hrušky, čerešne (krupinské dudečky), orechy, jedinečné oskoruše, drevené (kyslé) jahody, gaštany jedlé, ale tiež egreše, maliny, černice. V sadoch sa dodnes zachovali druhy typické pre vinohradnícke oblasti - oskoruša (*Sorbus domestica* L.), moruša čierna (*Morus nigra* L. *Tyrnaviensis*), mišpuľa (*Mespilus germanica* L.), dula (*Cydonia oblonga* Mill), gaštan jedlý (*Castanea sativa* Mill).

Z bylín sa vyskytujú bežné druhy, mnohé liečivé. Bol zaznamenaný výskyt druhov ako zbehovec ženevský (*Ajuga genevensis*), mrvica lesná (*Brachypodium sylvaticum*), zvonček konáristý (*Campanula patula*), križavka jarná (*Cruciata glabra*), hluchavník striebřistý (*Galeobdolon argentatum*), lipkavec syridlový (*Galium verum*), jastrabník savojský (*Hieracium sabaudum*), jastrabník okolkatý (*Hieracium umbelatum*), hlaváč žltkastý (*Scabiosa ochroleuca*), hviezdica veľkokvetá (*Stellaria holostea*), kostihoj hlúznatý (*Sympyhtum tuberosum*), luskáč lekársky (*Vincetoxicum hirundinaria*), fialka srstnatá (*Viola hirta*), kostrava valeská (*Festuca velesiaea*), kostrava dalmatínska (*Festuca pseudodalmatica*), snežienka jarná (*Galanthus nivalis* L.), fialky (*Viola*), prvosenka jarná (*Primula veris*), iskerník zlatožltý (*Ranunculus auricomus*), iskerník prudký (*Ranunculus acris*), jagavka vetvistá (*Anthericum ramosum* L.), bodliak kopcovitý (*Cardus collinus*), ľalia zlatohlavá (*Lilium martagon*), hniezdovka hlístová (*Neottia nidus-avis*), vstavač obyčajný (*Orchis morio*), kokorík voňavý (*Polygonatum odoratum* (Mill.) Druce), veternica lesná (*Anemone sylvestris*), veternica iskerníkovitá (*Anemone ranunculoides*), veterník žltuškovitý (*Isopyrum thalictroides* L.), klinček kartuziánsky (*Dianthus carthusianorum* L.), rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*), r. hrebenitý (*Achillea ochroleuca* Ehrh.), ostrica tŕňomilná (*Carex umbrosa*), jesienka obyčajná (*Colchicum autumnale*), ostrôžka poľná (*Consolida regalis* Gray) a ďalšie.

Na teplých výslnných andezitových skalách sa vyvinuli spoločenstvá xerothermnej flóry kavyľ vláskatý (*Stipa capillata*), kukučka vencová (*Lychnis coronaria*), rozchodník prudký (*Sedum acre*) a iné. Na území PR Holý vrch sa vyskytuje žltohlav európsky (*Trollius europaeus*)

V dotknutej lokalite sú zastúpené biotopy charakteru trvalých trávnatých a bylinných porastov, sádov, viníc, biotopy polí, nelesnej drevinovej vegetácie a biotopy poľnohospodárskych dvorov a sídiel.

Fauna

V členení na živočíšne regióny (Mazúr et al., 1980) dotknuté územie patrí do južného okrsku vnútorného obvodu Západných Karpát.

Z hľadiska zoogeografického členenia, podľa terestrického biocyklu, leží dotknuté územie v provincii listnatých lesov – podkarpatský úsek. Podľa limnického biocyklu patrí územie do Pontokaspickej provincie, podunajského okresu, stredoslovenskej časti (Miklós, Hrnčiarová (eds.) et al. 2002).

Vzhľadom na polohu tu možno zaznamenať výskyt predovšetkým teplomilných mediteránnych (submediteránnych) a panónskych druhov prenikajúcich sem z juhu, smerom na sever prechádzajúcich do zoocenóz západokarpatských lesov horského stupňa. Diverzitu fauny dopĺňajú azonálne zoocenózy zachovalých úsekov tokov.

Druhové zloženie fauny závisí od charakteru biotopov. V území sa tak vyskytuje predovšetkým živočíšstvo viažuce sa k ornej pôde, sádov, sídlam, poľnohospodárskym dvorom, lúkam, pasienkom, nelesnej drevinovej vegetácii, v širšom území aj k listnatým lesom (biotopy listnatých lesov), viníc, vŕd, skál.

V širšom okolí sa vyskytuje aj niekoľko vzácnejších druhov hmyzu, ako napr. modlivka zelená (*Mantis religiosa*), kováčik fialový (*Limoniscus violaceus*), sedlovka bronzová (*Ephippigra ephippiger*), cikáda viničná (*Tibicen haematodes*), roháč veľký (*Lucanus cervus*), fúzač veľký (*Cerambyx cerdo*), f. alpský (*Rosalia alpina*), ale aj nosorožtek obyčajný (*Oryctes nasicornis*), rôzne druhy bystrušiek - bystruška potočná (*Carabus variolosus*), b. kožovitá (*Carabus coriaceus*), b. menlivá (*Carabus scheidleri*) alebo b. vráskavá (*Carabus coriaceus*), vážka

hadovka lesklá (*Calopteryx splendens*), z motýľov sa vyskytujú vzácne pestroň vlkovcový (*Zerynthia polyxena*), mlynárik ovocný (*Aporia crataegi*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), modráčik stepný (*Polyommatus eroides*), hnedáčik nevádzový (*Melitaea phoebe*), ohniváčik veľký (*Lycaena dispar*), perlovec krvavcový (*Brenthis ino*), p. černicový (*Brenthis daphne*), vidlochvost ovocný (*Iphiclides podalirius*), ostrôžkár černicový (*Callophrys rubi*), bielopásovec topoľový (*Limenitis populi*), mora schmidtova (*Dioszeghyana schmidtii*), priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*) a mnohé ďalšie bežné druhy.

Bežne sa vyskytujú jeleň lesný (*Cervus elaphus*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*), jeleň lesný (*Cervus elaphus*), daniel škvrnitý (*Dama dama*), muflón lesný (*Ovis musimon*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), liška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), diviak lesný (*Sus scrofa*), mačka divá (*Felis silvestris*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), kuna lesná (*Martes martes*), tchor tmavý (*Mustela putorius*), t. stepný (*Putorius eversmanni*), lasica hranostaj (*Mustela erminea*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*), chrček poľný (*Cricetus cricetus*), krt obyčajný (*Talpa europaea*), jež bledý (*Erinaceus roumanicus*), pľh obyčajný (*Glis glis*), ryšavka žltohrdlá (*Apodemus flavicollis*), potkan obyčajný (*Rattus norvegicus*), myš domová (*Mus musculus*), hrdziak hôrny (*Clethrionomys glareolus*), veverica stromová (*Sciurus vulgaris*), v širšom okolí jazvec lesný (*Meles meles*), ondatra pižmová (*Ondatra zibethicus*), vydra riečna (*Lutra lutra*), sysel pasienkový (*Spermophilus citellus*). Vyskytujú sa tiež netopiere, hlavne n. veľký (*Myotis myotis*), ale aj n. ostrouchý (*Myotis blythi*), n. veľkouchý (*Myotis bechsteini*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*), p. malý (*Rhinolophus hipposideros*), večernica malá (*Pipistrellus pipistrellus*). Vzácny je výskyt veľkých šeliem - rys ostrovid (*Lynx lynx*), medveď hnedý (*Ursus arctos*).

Z vtákov sa vyskytujú bežné, aj vzácne až ohrozené druhy, napr. drozd čierny (*Turdus merula*), sýkorka veľká (*Parus major*), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*), žltochvost domový (*Phoenicurus ochruros*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), kukučka obyčajná (*Cuculus canorus*), d'ateľ veľký (*Dendrocopos major*), d. hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), brhlík lesný (*Sitta europaea*), pinka lesná (*Fringilla coelebs*), sluka lesná (*Scolopax rusticola*), slávik červienka (*Erithacus rubecula*), jastrab lesný (*Accipiter gentilis*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), sokol myšiár (*Falco tinnunculus*), s. sťahovavý (*Falco peregrinus*), výr skalný (*Bubo bubo*), orol kráľovský (*Aquila heliaca Savigny*), o. krikľavý (*Aquila pomarina*), sova lesná (*Strix aluco*), kuvik plačlivý (*Athene noctua*), myšiarka ušatá (*Asio otus*), krkavec čierny (*Corvus corax*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), h. poľná (*Streptopelia turtur*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), vrabec poľný (*Passer montanus*) straka čiernozobá (*Pica pica*), vrana túlavá (*Corvus corone*), havran čierny (*Corvus frugilegus*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), volavka popolavá (*Ardea cinerea*), prepelica obyčajná (*Coturnix coturnix*), jarabica poľná (*Perdix perdix*), bažant poľovný (*Phasianus colchicus*), vrabec domový (*Passer domesticus*), sýkorka bielolíca (*Parus major*), sýkorka belasá (*Parus caeruleus*), lastovička domová (*Hirundo rustica*), belorítka domová (*Delichon urbica*) a ďalšie.

Z plazov sa vyskytujú krátkonôžka štíhla (*Ablepharus kitaibelii*), jašterice (jašterica zelená (*Lacerta viridis*), j. živorodá (*Zootoca vivipara*), j. krátkohlavá (*Lacerta agilis*), j. múrová (*Podarcis muralis*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*)), hady (užovka obojková (*Natrix natrix*), u. fľkaná (*Natrix tessellata*), u. stromová (*Zamenis longissimus*), u. hladká (*Coronella austriaca*), vretenica severná (*Vipera berus*)). Významný výskyt hadov a jašteríc (väčšina našich druhov) je v lokalite Čabrad' južne od dotknutej lokality (cca 7,5 km).

Obojživelníky sú zastúpené: žaby (ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), r. zelená (*Bufo viridis*), s. hnedý (*Rana temporaria*), s. ostropyský (*Rana arvalis*), s. štíhly (*Rana dalmatina*), s. zelený (*Pelophylax esculentus*), rosnička zelená (*Hyla arborea*), kunka žltobruchá (*Bombina bombina*), hrabavka škvrnitá (*Pelobates fuscus*) a ďalšie), mloky (salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), mlok bodkovaný (*Lissotriton vulgaris*),...). Z rýb sa vyskytujú hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*), jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*), j. tmavý (*Leuciscus idus*), j. maloústý (*Leuciscus leuciscus*), pstruh potočný (*Salmo trutta morpha fario*), podustva severná

(*Chondrostoma nasus*), belička európska (*Alburnus alburnus*). Vo vodných tokoch sa vyskytuje rak riečny (*Astacus astacus*).

Na dotknutej lokalite sa vyskytujú bežné druhy živočíchov typické pre prostredie poľnohospodársky intenzívne využívanej krajiny (orná pôda, sady, lúky, vinice) a poľnohospodárskych dvorov a sídiel. Vzhľadom na spôsob využitia predmetného územia významné biotopy sa tu nevyskytujú. Najbližšie porasty nelesnej drevinovej vegetácie na strmom svahu nad obcou Jalšovík východne od dotknutej lokality majú výrazné zastúpenie agátu, nemajú veľkú ekologickú významnosť.

Nie sú dôkazy o trvalom výskyte vzácných, ohrozených alebo chránených rastlinných a živočíšnych druhov a biotopov priamo na pozemku pre výstavbu navrhovanej činnosti, nie je však vylúčené, že tieto na lokalitu zavítavajú. Migračnými koridormi sú prevažne vodné toky s brehovými porastmi (toky Krupinice a Litavy sú významnými hydrickými biokoridormi, ostatné vodné toky plnia túto funkciu na lokálnej úrovni), ale aj ostatná líniová drevinová vegetácia (sprievodná vegetácia komunikácií, líniové spoločenstvá na ornej pôde atď.).

2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

Širšie okolie má charakter kultúrnej krajiny - človekom pozmenenej krajiny, poľnohospodárskej, smerom na sever s prechodom do lesnej krajiny Štiavnických vrchov. Významný je podiel zastavaných plôch a technických prvkov, prevažne sídelného charakteru, dopravnej a technickej infraštruktúry, poľnohospodárskych a výrobných areálov.

Z hľadiska stupňa antropickej premeny prvkov využitia zeme v sledovanom území prevládajú prvky umelé nad prírode blízkymi prvkami. Priestorové usporiadanie prvkov, a tým aj štruktúra krajiny, je pestrá, formácie prvkov sa striedajú, resp. prelínajú. Stupeň ovplyvnenia krajiny človekom je výrazný, klesá z juhu na sever, z otvorenej, poľnohospodárskej krajiny, smerom do členitého územia vzdialenejších Štiavnických vrchov.

Najväčšie plochy dotknutého územia zaberá poľnohospodárska pôda, prevažne veľkabloková orná pôda, ale aj lúky, pasienky s rôznym podielom nelesnej drevinovej vegetácie, sady, záhrady a vinice a samozrejme zastavané plochy. Lesné porasty majú malé zastúpenie, pričom dominujú výrazne antropizované listnaté lesy, tvorené dubom a agátom. Z hľadiska lesných vegetačných stupňov sa jedná o dubový vegetačný stupeň. Súvislé lesné porasty nahrádzajú porasty nelesnej drevinovej (stromovej a krovinovej) vegetácie, ktorá sa viaže na vodné toky (brehové porasty), na výmole a zárazy, medze, cesty, kde často dominuje agát.

Na ornej pôde sa pestuje predovšetkým pšenica, kukurica a pod. V širšom okolí je vysoký podiel ovocných drevín v rámci nelesnej drevinovej vegetácie vďaka ovocinárskej tradícii, rozvinutej v kopaničiarskom osídlení okolia Krupiny. Dodnes sa tu pestujú rôznorodé ovocné stromy, najmä jablká (hontianske jablko - končiarka, kožovky, bosmanky), bystrické slivky, hrušky, čerešne (krupinské dudečky), orechy, jedinečné oskoruše, drevené (kyslé) jahody, gaštany jedlé, ale tiež egreše, maliny, černice.

V širokej scenérii dotknutého územia dominujú zalesnené južné svahy Štiavnických vrchov. V poľnohospodárskej krajine sú krajnotvornými prvkami prevažne vodné toky spolu s brehovými porastmi, ako aj komunikačné trasy, predovšetkým cesta II. tr. č. 526, spolu so sprievodnou vegetáciou. Výraznými prvkami sú zastavané územia sídiel, objekty poľnohospodárskych podnikov, nadzemné elektrické vedenia a pod.

Zastavané časti oboch obcí, Jalšovíka aj Bzovíka, sú umiestnené do členitejšieho reliéfu, v dolinách, znížených voči okolitej rovinatej krajine. Blízky Jalšovík je od dotknutej lokality oddelený prudkým svahom s drevinovou vegetáciou (prevažne agát, ale aj dub, javor, hrab, lieska a pod.).

Dotknutá lokalita je umiestnená na rovinatej plošine, na vizuálne čiastočne exponovanom priestore, predovšetkým od Bzovíka. Predmetný pozemok je z časti ornou pôdou a z časti trvalým trávny porastom s nevyužívaným čerešňovým sadom.

Chránené územia a ich ochranné pásma

Do dotknutého územia nezasahujú žiadne chránené územia. Územie leží v 1. st. ochrany.

Severozápadne, v irelevantnej vzdialenosti (cca 3,3 km) prebieha južná hranica Chránenej krajinej oblasti (CHKO) Štiavnické vrchy. Územie bolo vyhlásené Vyhláškou MK SSR č.124/1979 zo dňa 22.9.1979. Jedná sa o územie o rozlohe 77 630 ha. Na území platí 2. stupeň ochrany prírody a krajiny v zmysle Zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Štiavnické vrchy sú najväčšie sopečné pohorie Západných Karpát so zastúpením takmer všetkých fenoménov vulkanického reliéfu a s množstvom prírodných vzácností a pozoruhodností (geologické a geomorfologické lokality, minerály, historické a technické pamiatky – tajchy, bane, štôlne, šachty, antropogénny reliéf – navážky, haldy, hlušina, vzácne rastlinstvo, živočíšstvo, biotopy - prelínanie teplomilných panónskych prvkov flóry a fauny s prvkami horskými, karpatskými, špecifické osídlenie, architektúra atď.).

Najbližšími maloplošnými chránenými územiami smerom na sever a severozápad sú NPR Mäsiarsky bok (cca 7 km), PP Sixova stráň (cca 9 km), PP Krupinské bralce (cca 10 km).

Národná prírodná rezervácia Mäsiarsky bok

Ochrana lesného komplexu s fragmentami pôvodných alebo málo pozmenených lesných porastov (viac ako 60% porastu je starších ako 100 rokov, viac ako 15% má viac ako 150 rokov) na svahoch s bralami a recentnými sutinami pri toku Krupinice. Význam územia je prevažne z hľadiska vedecko-výskumných, náučných a kultúrno-výchovných cieľov. Územie o výmere 1 278 100 m², s 5. st. ochrany. OP nebolo vyhlásené.

Prírodná pamiatka Sixova stráň

Územie o výmere 8 300 m² je jedinečnou ukážkou stĺpcovitej odlučnosti pyroxenických andezitov v 5-6 bokých hranoloch, ktoré majú hornú časť ohnutú v podobe hákovania. Vo východnej časti steny je vyvinuté pásmo hydrotermálnej premeny horniny, sledujúce sklon stĺpcovitej odlučnosti. Územie má 4.st. ochrany. OP nebolo vyhlásené.

Prírodná pamiatka Krupinské bralce

Lokalita známa tiež pod názvom Štangarigel' o výmere 6 900 m² predstavuje unikátny príklad 5-bokej prizmatickej odlučnosti andezitov. Predmetom ochrany je vlastný vrchol plochého vrcholu - rad stĺpov z bezprostredným priľahlým sutinovým lemom. Hranoly vyčnievajú zo sutiny do výšky od 1 - 6 m, a maximálnou šírkou 110 cm s dĺžkou asi 40 m. Na jednom z jeho stĺpov je unikátna verzia starokeltského písma. Jedná sa o územie so 4. st. ochrany. OP nebolo vyhlásené.

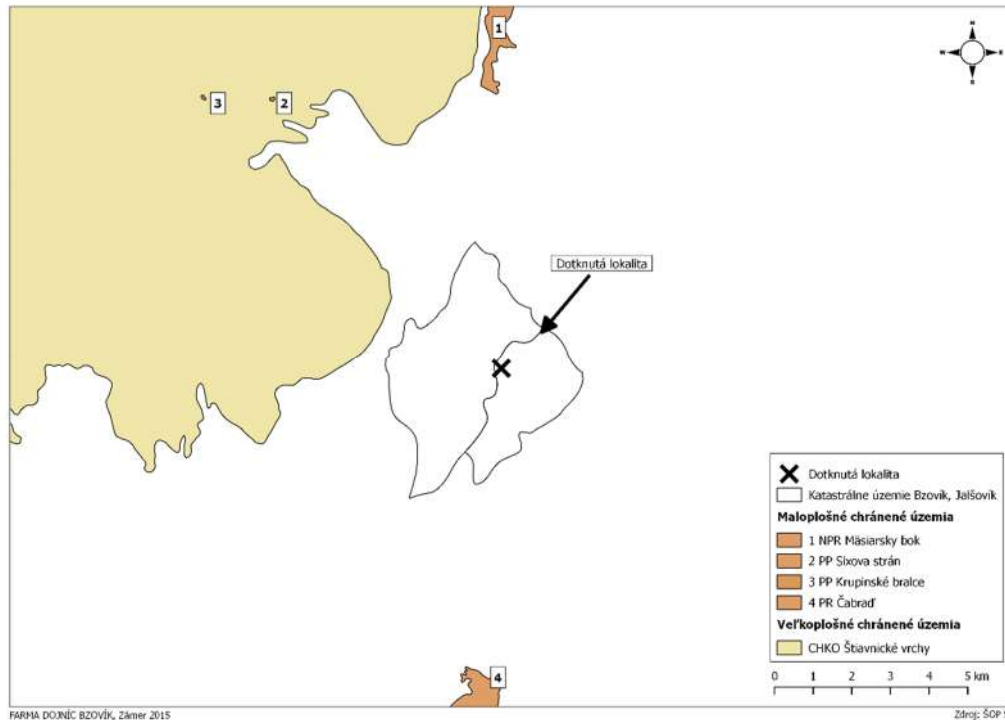
Obe lokality sú fragmentami pôvodne rozsiahlejšieho ložiska pyroxenických andezitov s päťbokou hranolovitou odlučnosťou, ktoré sa v prvej polovici 20. storočia vyťažilo na dlažbové kocky a štrk v lome Ficberg.

Južným smerom je najbližšie PR Čabrad' (cca 7,5 km).

PR Čabrad'

Územie o výmere 1 412 100 m². Územie s mimoriadnym druhovým bohatstvom väčšiny našich plazov, vrátane viacerých vzácných chránených druhov. Ochranu si zasluhujú aj ostatné zložky rastlinstva a živočíšstva zahrňujúce viaceré chránené a významné teplomilné druhy, resp. spoločenstvá skalnej lesostepi. Kultúrne významný je tiež areál hradnej zrúcaniny. Územie má 5.st. ochrany. OP nebolo vyhlásené.

Polohu dotknutej lokality voči uvedeným chráneným územiám dokumentuje nasledovný obrázok.

Obr. 12: Chránené územia – národná sieť

Do dotknutého územia nezasahujú ani územia európskej významu siete chránených území (NATURA2000).

Najbližšími územia európskeho významu sú severne Mäsiarsky bok a Skalka, západne Stará hora a južne Litava.

SKUEV 0266 Skalka

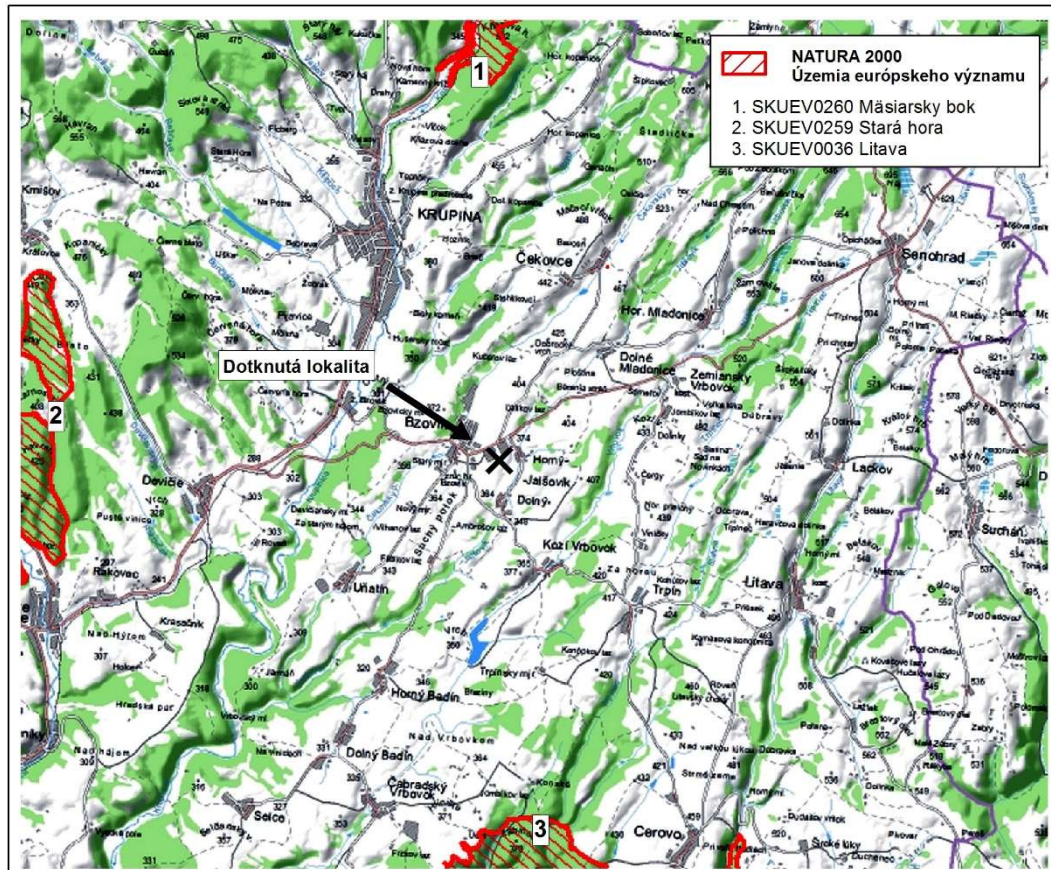
Plošne rozsiahle územie o rozlohe 9715,06 ha. Územie je chránené z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: a druhov európskeho významu: 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 3150 Prírodné eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a /alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition, 6240* Subpanónske travinnobylinné porasty, 6410 Bezkolencové lúky, 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 8230 Pionierske spoločenstvá plytkých silikátových pôd, 9110 Kyslomilné bukové lesy, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy, 91G0* Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy, 91H0* Teplomilné panónske dubové lesy, 91I0* Eurosibírske dubové lesy na spraši a piesku, 91M0 Panónsko-balkánske cerové lesy.

Druhy európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany: fúzač alpský (*Rosalia alpina*), f. veľký (*Cerambyx cerdo*), kováčik fialový (*Limoniscus violaceus*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), modráčik stepný (*Polyommatus eroides*), m. krvavcový (*Maculinea teleius*), hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vydra riečna (*Lutra lutra*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), n. ostrouchý (*Myotis blythi*), n. veľkouchý (*Myotis bechsteini*), lietavec sťahovavý (*Miniopterus schreibersii*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*) a podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*).

SKUEV0260 Mäsiarsky bok

Územie o rozlohe 286,96 ha. Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany: 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 8230 Pionierske spoločenstvá plytkých silikátových pôd, 9130 Bukové a jedľové

kvetnaté lesy, 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy, 91G0* Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy, 91H0* Teplomilné panónske dubové lesy, 91I0* Eurosibírske dubové lesy na spraši a piesku. Druhy európskeho významu: roháč veľký (*Lucanus cervus*), priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), ohniváčik veľký (*Lycaena dispar*), vydra riečna (*Lutra lutra*).

FARMA DOJNÍC BZOVÍK, Zámer 2015

Zdroj: <http://geo.enviroportal.sk/uev/>

Obr. 13: Chránené územia - územia európskeho významu

SKUEV0259 Stará Hora

Územie o rozlohe 2400,18 ha, na území katastrov Beluj, Hontianske Nemce, Klastava, Kráľovce Krnišov, Sebechleby. Biotopy, ktoré sú v rámci tohto územia predmetom ochrany: 91E0* Lužné vrbovo-topolové a jelšové lesy, 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnom podloží (*dôležité stanovišťa Orchideaceae), 6240* Subpanónske travinno-bylinné porasty, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 8230 Pionierske spoločenstvá plytkých silikátových pôd, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy, 40A0* Xerothermné kroviny, 91G0* Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy, 91H0* Teplomilné panónske dubové lesy, 91M0 Panónsko-balkánske cerové lesy.

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), vydra riečna (*Lutra lutra*), priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), roháč veľký (*Lucanus cervus*), ohniváčik veľký (*Lycaena dispar*), netopier veľký (*Myotis myotis*), syseľ pasienkový (*Spermophilus citellus*), mora schmidtova (*Dioszeghyana schmidtii*).

SKUEV0036 Litava

Územie o rozlohe 2629,7 ha., na území katastrov Cerovo, Čabradský Vrbovok, Čelovce, Dolné Rykynčice, Drienovo, Horné Rykynčice, Medovarce, Plášťovce a Selce. Biotopy, ktoré sú

predmetom ochrany: 6240* Subpanónske travinnobylinné porasty, 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 8150 Nespevnené silikátové skalné sutiny kolinného stupňa, 8220 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 8230 Pionierske spoločenstvá plytkých silikátových pôd, 9110 Kyslomilné bukové lesy, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy, 91G0* Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy, 91H0* Teplomilné panónske dubové lesy, 91M0 Panónsko-balkánske cerové lesy.

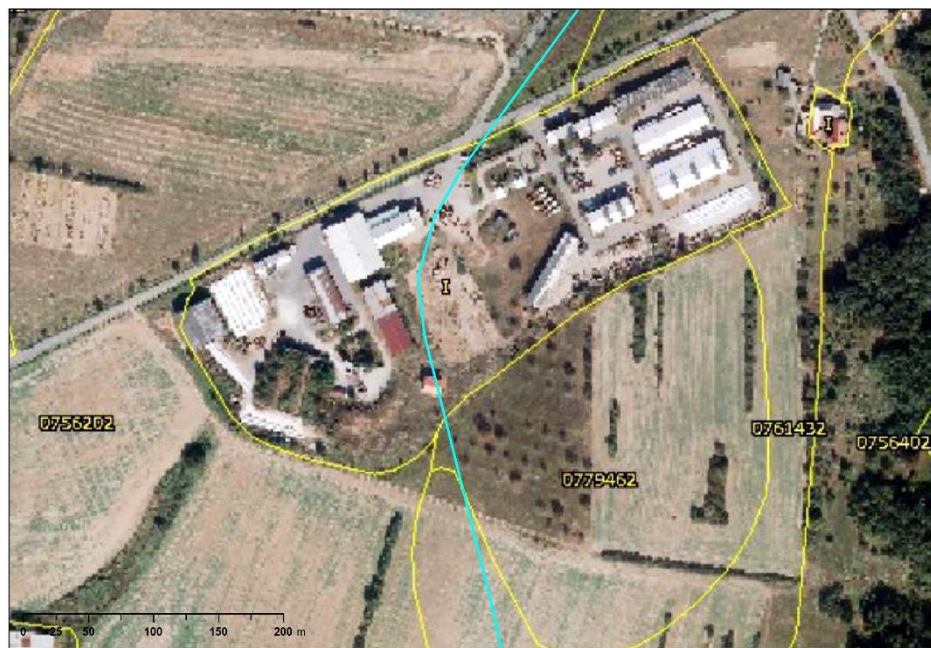
Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), mora schmidtova (*Dioszeghyana schmidtii*), hnedáčik osikový (*Hypodryas maturna*).

Najbližším chráneným vtáčim územím je južne v irelevantnej vzdialenosti SKCHVU021 Poiplie.

SKCHVU021 Poiplie

Územie zahŕňa typické biotopy južného Slovenska - vodné biotopy, poľnohospodársku krajinu a pasienky. Je dôležité pre druhy ako bocian biely (*Ciconia ciconia*), strakoš kolesár (*Lanius minor*), chriaštel malý (*Porzana parva*), ch. bodkovaný (*Porzana porzana*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), včelárík zlatý (*Merops apiaster*) a výrik lesný (*Otus scops*).

V zmysle Prílohy č. 2 k Nariadeniu vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy, pôdy dotknutej lokality (prevažná časť tvorí BPEJ 0779462, časť na východe 0761432) nepatria k najkvalitnejším pôdam katastrálneho územia Jalšovík, ani Bzovík. Severozápadne až juhozápadne od dotknutej lokality sa nachádza BPEJ 0756202, ktorá bola v zmysle uvedeného predpisu zaradená medzi najkvalitnejšie pôdy k.ú. Bzovík.

Zdroj: <http://www.podnemyaj.sk/bpej> (c) Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum - Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôdy
Ortofotomapa (c) EUROSENSE s.r.o. Ortofotomapa (c) GEODIS SLOVAKIA s.r.o

Obr. 14: Bonitované pôdno-ekologické jednotky

Do predmetného územia nezasahuje žiadna chránená vodohospodárska oblasť (CHVO), ani pásmo hygienickej ochrany vodných zdrojov (PHO). Krupinica, ale aj Bebrava, Štiavnica a Litava sú vodohospodársky významnými tokmi.

Iné osobitne chránené prírodné zdroje či inak významné časti prírody a krajiny sa tu nevyskytujú.

V Krupine, v priestore parku starého Halmayovho domu, súčasného Domčeka – Centra voľného času, sa vyskytuje chránený strom - tisovec dvojradový (*Taxodium distichum* (L.) Rich.), s obvodom kmeňa 300 cm, výškou 17 m, šírkou koruny 14 m. Chránená je tiež Brekyňa na Havrane, ktorej vek sa odhaduje na 200 rokov. Okrem týchto chránených solitérov sa v katastri mesta Krupina vyskytujú vzácne niekoľko sto rokov staré jedince gaštana jedlého, moruše a oskoruše. Na území navrhovanej činnosti sa nenachádza žiaden chránený strom.

Územný systém ekologickej stability

Vo vzťahu k dotknutému územiu sú relevantné vymedzené nasledovné biocentrá:

- nadregionálneho významu: Dolina Litavy (2800 ha). Toto významné biocentrum s jadrom NPR Čabrad', ktorá je od dotknutej lokality vzdialená južne cca 7,5 km;

- regionálneho významu: Fel'aťa – Churchod' (188 ha), Pod Závozom (75 ha), Mäsiarsky bok (225 ha), Holý vrch (150 ha), pričom k dotknutej lokalite najbližšie je RBc Mäsiarsky bok;

a nasledovné biokoridory:

- nadregionálneho významu: Veľký a Malý Gregor - Havran - Mäsiarsky bok (terestrický)(27,8km/500 - 2 400m), vodný tok Štiavnica (hydricko-terestrický)(23,5km/150 – 300m),

- regionálneho významu: Káčerky - Holý vrch (terestrický)(6,6km/1000 - 2 400m), vodný tok Belujský potok (hydricko-terestrický)(12,6km/150 – 450m), vodný tok Krupinica (hydricko-terestrický)(29,3km/150 – 800m), vodný tok Litava (hydricko-terestrický) 5,8km/150m,

pričom územne najbližšie k dotknutej lokalite majú smerom na západ RBk Krupinica a na východe RBk Litava.

Na miestnej úrovni plnia funkciu biocentier prevažne plochy lesov, ale aj súvislé porasty nelesnej drevinovej vegetácie, hlavne skupinová vegetácia na svahoch, v úvalinových dolinách, aj v rámci intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajiny, aj v rámci zastavaných území. Vodné toky a sprievodné brehové porasty, ale aj ďalšie prvky vegetácie líniového charakteru, okraje lesa (hranica lesa a nelesnej krajiny – ekotónová zóna) plnia funkciu biokoridorov, teda migračných trás vybraných druhov živočíchov. Ostatná vegetácia (vrátane trvalých trávnych porastov) plní funkciu interakčných prvkov. Všetky uvedené časti krajiny majú veľký význam z hľadiska zachovania a ochrany biodiverzity, sú nevyhnutnými časťami krajiny pre výskyt a reprodukciu druhov viažucich sa k takýmto stanovištiam (biotopom).

Dotknutá lokalita sa priestorovo neprekrýva so žiadnym vymedzeným prvkom ÚSES.

V rámci dotknutého územia sú vymedzené ochranné pásma zastavaných a technických prvkov - ciest, železnice, ČOV, poľnohospodárskych dvorov, výrobných areálov, cintorínov, kultúrno-historických pamiatok, vodných zdrojov, rozvodov VVN a pod.

Na dotknutej lokalite je vymedzené ochranné pásmo nadzemného elektrického vedenia 22kV.

3. Obyvateľstvo a osídlenie

Osídlenie

História

Podľa archeologických nálezísk možno predpokladať, že širšie okolie bolo osídlené už v predhistorickom období. Oblasť Hontu začali Slovania osídľovať približne v druhej polovici 6.storočia. O slovanskom osídlení nasvedčujú vykopávky z archeologického prieskumu okolitých obcí (napr. strieborné mince a strieborné šperky).

Obec Jalšovík patrila pod feudálne panstvo Bzovík. Súčasná obec Jalšovík vznikla v roku 1902 zlúčením obcí Horný Jalšovík a Dolný Jalšovík.

Prvá písomná zmienka o obci Jalšovík pochádza z roku 1418. Zaznamenaná je v diele Hont vármegyehoz mács elött, maďarského historika Istvána Bakácsa.

Obec Bzovík je po prvý krát zachytená v kráľovskej listine z roku 1135, kde sa spomína meno zakladateľa benediktínskeho kláštora (okolo r. 1131) župana Lamperta z rodu Hunt-Poznanovcov spolu so synom Mikulášom a manželkou Žofiou, sestrou uhorského kráľa Ladislava. Neskôr tu vzniklo premonštrátske prepošstvo, ktoré sa postupne stalo najväčším feudálnym panstvom v Honte, vznik kláštora a cirkevného feudálneho panstva v čele s prepoštom bolo veľkým prínosom pre hospodárske i kultúrne povznesenie regiónu. Vzhľadom na svoj rozsah sa panstvo často dostávalo do územných sporov s mestom Krupinou a s majiteľmi hradu Čabrad. V 15. storočí bolo viackrát zničené. Pôvodný románsky kláštor bol v 16. storočí prebudovaný na goticko-renesančnú pevnosť s mohutným vonkajším opevnením zosilneným štyrmi nárožnými baštami a vodnou priekopou, ktorá mala zabrániť postupu Turkov na Krupinu a banské mestá.

Obyvatelia obce sa v minulosti zaoberali poľnohospodárstvom a chovom dobytky. Na Bzovíku sa už v 17. storočí konali známe dobytčie jarmoky.

Obec nadobudla väčší význam po roku 1848, kedy sa stala sídlom hlavnoslúžnovského úradu, okresného súdu, obvodného notariátu i pozemkovej knihy. Sídlom okresu bolo premiestnené do Krupiny.

Osobnosti

V rokoch 1656 – 1671 pôsobil v obci Bzovík ako duchovný ev. a v cirkvi literárne činný Juraj Zábojník. Od roku 1669 bol super intendantom Zvolenskej, Turčianskej, Novohradskej a Hontianskej stolice.

K ďalším významným osobnostiam, viažucich sa svojím pôsobiskom k dejinám obce, patria Dr. Štefan Moyzes, popredný činiteľ rímskokatolíckej cirkvi, národno-kultúrny dejateľ, v rokoch 1851 až 1869 biskup banskobystrickej diecézy so sídlom vo Svätom Kríži nad Hronom, prvý predseda Matice slovenskej, ktorý v obci pôsobil v roku 1823 ako duchovný.

Jazykovedec Prof. Dr. Martin Hattala v obci účinkoval ako kaplán v rokoch 1848 – 1849. Bol autorom práce Krátka mluvnica slovenská, napísanej v roku 1851, ktorá bola až do roku 1902 normatívnou príručkou spisovnej slovenčiny, základom jazykovedného zjednotenia Slovákov.

Súčasnosť

Obe obce, Jalšovík aj Bzovík, patria do prirodzenej spádovej oblasti okresného mesta Krupina, ktorá je administratívnym, školským a hospodárskym centrom. Ekonomický potenciál územia predstavuje poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, priemysel, stavebníctvo a služby.

V Jalšovíku je výhradne individuálna bytová výstavba, rodinné domy so záhradami, v Bzovíku je aj niekoľko bytových domov.

Obyvateľstvo

Počet obyvateľov z výsledkov ostatného sčítania obyvateľov, domov a bytov (ŠÚ SR, 2011) dosahoval v obci Jalšovík spolu 203 osôb, z toho mužov bolo 95, žien 108. Väčšina obyvateľstva je v produktívnom veku, najmenej v predproduktívnom veku (0-14). Ekonomicky

aktívnych bolo v roku 2011 92 osôb, nezamestnaných 20. Takmer výhradne sa jedná o obyvateľstvo slovenskej národnosti (195 osôb), malá časť obyvateľov sa hlási k rómskej národnosti.

Obec Bzovík mala podľa ostatného sčítania 1 103 trvalo bývajúcich obyvateľov, z čoho mužov bolo 558, žien 545. Ekonomicky aktívnych bolo 518 osôb, nezamestnaných 138. Podobne aj tu sa jedná o výhradne slovenské obyvateľstvo, z ostatných národností je najvýraznejšia rómska.

Podľa náboženského vyznania v oboch obciach prevažujú katolíci, významná je aj komunita evanjelikov.

4. Aktivity

Jalšovík je obcou takmer bez občianskej vybavenosti. Sídli tu kultúrny dom v Dolnom Jalšovíku, Spoločenský dom v Hornom Jalšovíku, obecný úrad. Nachádza sa tu ihrisko, dom smútku, požiarňa nádrž, zvonica.

V obci je vŕdajňa propán-butánu, predajňa zmiešaného tovaru je zrušená.

Obec má vybudovaný verejnŕ vodovod, nie je plynofikovaná, nemá kanalizáciu. Na svahu nad obcou sú na teréne umiestnené solárne panely.

V obci sú organizované spoločenské a kultúrne podujatia miestneho charakteru, predovšetkým športové podujatia (volejbalový, stolnotenisový, futbalový turnaj), akcie pri príležitosti Dňa matiek, Dňa detí, ale aj fašiangy, zábavy a pod. V obci pôsobí dobrovoľný hasičský zbor.

Obec Bzovík má dobre vybudovanú technickú a občiansku vybavenosť, ktorú využívajú aj obyvatelia Jalšovíka.

V obci sa nachádza základná škola s materskou školou, kultúrny dom, knižnica, pošta, požiarňa zbrojnica, dom smútku.

V obci sídli roľnícke družstvo, areál Poľnonákup Hontianske Nemce, Demitrans.

Je tu pohostinstvo, predajňa COOP, predajňa Kvety, darčeky, záhradkárske potreby, predajňa Mama, športové oblečenie a obuv, zubný lekár, lekáreň, kaderníctvo Betka, kozmetický salón, autoservis. Obec má futbalové ihrisko TJ Bzovík, tenisové kurty, detské ihriská.

Obec má vybudovaný verejnŕ vodovod a čiastočnú obecnú kanalizáciu a ČOV DBČ-120.

V obci je umiestnená meteorologická stanica. Na streche COOP sú nainštalované solárne panely, taktiež na teréne južne od obce.

Obec Bzovík aj obec Jalšovík majú vzhľadom na svoju polohu úzky vzťah k mestu Krupina, ktoré je administratívnym, hospodárskym sídlom širšieho okolia. Poskytuje zázemie pre zabezpečenie širokých služieb aj pre obyvateľov Jalšovíka a Bzovíka.

Blízkosť k mestu Krupina znamená pre obe obce aj výhodnú dopravnú polohu na dôležitej obchodnej ceste Via magna, ktorá spájala Baltické more s Jadranským.

Územie okresu Krupina leží v strede a na severovýchode regiónu, ktorý je označovaný ako Hontianska oblasť či región a je totožný s bývalou Hontianskou župou, ktorá bola situovaná v južnej časti stredného Slovenska. Krupina je súčasťou mikroregiónu Krupinská planina.

Krupinou prechádza cesta medzinárodného významu E77 (štátna hranica Maďarska, resp. Šahy – Krupina – Ružomberok – Trstená – štátna hranica Poľská republika). Územím Krupiny má prechádzať plánovaná rýchlostná cesta R3 Zvolen – Šahy. Na cestu E77 sa napájajú v Hontianskych Nemciach cesty I/66 a I/51 v smere na Levice, Šahy, Zvolen a Banskú Štiavnicu a za Bzovíkom v smere na Šahy cesta II/526 smer na Senohrad a Veľký Krtíš, ako aj vedľajšie cesty III. triedy spájajúce obce so susednými sídlami. Okrem týchto ciest je na území lokálna účelová cestná sieť slúžiaca potrebám lesného hospodárstva a poľnohospodárstva. Mestom

Krupina vedie železničná prepravná trať Zvolen – Šahy, ktorá už od r. 2003 neprepravuje osoby, podľa potreby premáva manipulačný nákladný vlak.

V širšom území dominuje poľnohospodárstvo. Pestujú sa hlavne obiloviny a zemiaky, chová sa predovšetkým hovädzí dobytok, ale aj ošípané a ovce. Hont je jednou z najvýznamnejších ovocinárskych oblastí Slovenska.

Priemysel je sústredený v meste Krupina. Je reprezentovaný najmä spoločnosťami WAY INDUSTRY a.s., ktorá je zameraná na strojárenskú výrobu – vyrába odmiňovacie zariadenia Božena a šmykom riadené nakladače Lotust, ťahače leteckej a leteckej techniky Talet 30, osobné autá AT TAC. WITTUR GmbH – montáž bezpečnostných komponentov do výťahov, LIND MOBLER SLOVAKIA s.r.o., ktorého výroba je zameraná na výrobu čalúneného nábytku, BROTHER INDUSTRIES s.r.o. - výroba recyklovaných a nových tonerových kaziet, OP-TIM spol. s r.o. - výroba drevocementových dosiek a betónových prefabrikátov, Mramor-Granit Mohyla, s.r.o., Mramor – kamenárske výrobky, SELIKO Slovakia, s.r.o. – výroba ovocných štiav a nápojov, sirupov, QUERCUS, s.r.o. – porez guľatiny, Mlyn Krupina, a.s. – mlynárske výrobky, NIKARA – tlačiarenské výrobky. V meste pôsobia aj početné drobné výrobné prevádzky.

Ťažba nerastných surovín je realizovaná v rámci povrchového lomu kameňa (andezit) v lokalite Hanišberg.

Širším záujmovým územím (južne) prechádza sústava medzištátnych plynovodov a ropovod (VVTL „Družba“ a sústava tranzitných plynovodov).

V širšom území funguje zber komunálneho odpadu a separovaný zber. Na zbere a zhodnotení separovaných zložiek komunálnych odpadov, resp. druhotných surovín sa podieľa viac subjektov, predovšetkým Mestský podnik služieb v Krupine, s.r.o. Zber separovaných zložiek odpadu (plasty, textil, nebezpečný odpad) je zabezpečovaný jednorazovo.

V Krupine má sídlo COOP Jednota, spotrebné družstvo.

Vzdelanie zabezpečuje niekoľko materských škôl, dve základné školy (Základná škola J.C. Hronského, Základná škola E.M. Šoltésovej), špeciálna základná škola, základná umelecká škola, centrum voľného času, stredné školstvo reprezentuje gymnázium (Gymnázium Andreja Sládkoviča) a stredné odborné školy (Stredná odborná škola obchodu a služieb Krupina, Cukrárska dielňa).

Zdravotnú starostlivosť poskytuje nemocnica v Krupine, početné ambulancie všeobecných a špecializovaných lekárov, niekoľko lekární. V meste sú zriadené - Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb, Domov sociálnych služieb "Nádej" Krupina a Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie.

V Krupine sídli niekoľko úradov (Mestský úrad, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen - pracovisko Krupina, Okresný úrad Krupina, Správa katastra Krupina, Daňový úrad, z cirkevných sú to Rímsko - katolícky farský úrad a Evanjelický a. v. farský úrad).

Obyvateľom slúži široká obchodná sieť, široká sieť služieb na úrovni okresného centra, finančné (banky, sporiteľne, pošta) a poisťovacie inštitúcie (zdravotné, sociálne poisťovne), stravovacie a občerstvovacie zariadenia. Ubytovanie zabezpečujú zariadenia hotelového charakteru, penzióny, chaty, ubytovanie na súkromí).

V meste je Mestské kultúrne stredisko, Kino Kultúra, Mestská knižnica, Múzeum Andreja Sládkoviča, letné kino. Pôsobí tu niekoľko kultúrnych telies (najznámejší folklórny súbor Hont).

Územie Krupiny nepatrí medzi turisticky navštevované oblasti Slovenska, napriek tomu je v okolí Krupiny mnoho prírodných aj kultúrno-historických pozoruhodností. Možnosti turistického ruchu poskytujú predovšetkým najcennejšie lokality – národné prírodné rezervácie, prírodné pamiatky, prírodno-stavebné zaujímavosti, centrum Krupiny, miestne múzeá, vodná nádrž Krupina (Bebrava), sakrálne objekty, lazničné osídlenie s ovocinárstvom

a mnoho iných pozoruhodností, ako aj celá oblasť CHKO Štiavnické vrchy. Územím Krupiny vedie 6 značkových turistických trás, z ktorých najvýznamnejšie sú zelená značka – Babiná – Žibritov a modrá značka – Krupina – Čabradský Vrbovok. Severne od Krupiny (cez Babinú) vedie červená rudná magistrála. Cez Bzovík vedie náučný chodník Krupina – Uňatín, ktorý využíva starú furmanskú cestu, po ktorej sa chodilo na trh do Krupiny, do Šiah a do Zvolena a cyklotrasa Bzovík – Horný Badín – Dolný Badín – Čabradský Vrbovok – Čabrad' – Opava – Čebovce – Príbelce – Dolné Plachtince – Veľký Krtíš – Modrý Kameň – Dačov Lom – zachádzka k Trúbiacemu kameňu cez Sucháň – späť na hlavnú cestu smer Senohrad – Zemiansky Vrbovok – Bzovík. V Krupine sídli Hontianske združenie turizmu.

Široké okolie Krupiny má vhodné podmienky pre rozvoj agroturistiky, hipoturistiky, poľovníctva a podobných voľnočasových aktivít.

V Krupine je netermálne kúpalisko Krupina-Tepličky. Zo športových prvkov je tu štadión, niekoľko ihrísk, telocvične, lyžiarsky vlek na Gubáni. Na Bielom Kameni je autokrosová dráha.

Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti

Najvýznamnejšou kultúrno-historickou pamiatkou širokého okolia je mohutná protiturecká pevnosť Bzovík. Od dotknutej lokality je vzdialená cca 800 m. Vznikla prestavbou pôvodného románskeho kláštora, cisterciánskeho opátstva založeného okolo roku 1130. O niekoľko desaťročí neskôr tu vzniklo premonštrátske prepošstvo, ktoré sa stalo najväčším feudálnym panstvom v Honte. V 15. storočí bolo viackrát zničené. V 16. storočí bolo prestavané na goticko-renesančný hrad s mohutným vonkajším opevnením zosilneným štyrmi nárožnými baštami a vodnou priekopou. V 17. storočí bola pevnosť majetkom ostrihomského arcibiskupstva, ktoré v r. 1908 panstvo predalo do rúk súkromníkom, čo znamenalo postupné rozpredanie majetku a chátranie objektu. Tento bol poškodený počas prvej aj druhej svetovej vojny. V 60-tych rokoch sa začalo s rekonštrukciou a výskumom. Nálezy sú umiestnené v Lesníckom a drevárskom múzeu vo Zvolene. V súčasnosti je pevnosť majetkom obce.

V obci Bzovík je rímskokatolícky kostol z r. 1606, zasvätený sv. Štefanovi, ktorého mala obec aj v erbe. V interiéri je dodnes cenná neskorogotická kamenná krstiteľnica. Pred kostolom stojí baroková kamenná socha Immaculaty.

Pozoruhodnou pamiatkou na obdobie poddanstva bol kamenný stĺp stojaci do roku 1906 pred krčmou, premiestnený do múzea v Budapešti. Pri ňom sa vykonával rozsudok panského súdu.

V Jalšovíku sa podľa súčasného poznania nevyskytujú žiadne významné kultúrno-historické pamiatky.

Archeologické a paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Najbližšie archeologické nálezisko sa nachádza v lokalite „na Petre“, pri vodnej nádrži Krupina (Bebrava), sa nachádzal románsky kostolík sv. Petra z 12. storočia. Lokalita nie je prístupná. Na jednom z andezitových stĺpov na lokalite Štangarigel' (Krupinské bralce) je unikátna verzia starokeltského písma.

5. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia

Podľa environmentálnej kvality a podľa kvality životného prostredia patrí dotknuté územie k prostrediam vysokej až vyhovujúcej kvality (Bohuš, Klinda, 2010).

Územie má charakter poľnohospodárskej krajiny, z toho vyplýva aj charakter súčasného stavu životného prostredia. Širšie územie má vinohradnícku a ovocinársku históriu. Má výborné predpoklady aj na rozvoj vidieckej rekreácie a cestového ruchu.

Ovzdušie je zaťažované predovšetkým základnými znečisťujúcimi látkami, TZL, SO₂, NO_x a CO. Ovzdušie je zaťažované emisiami z prevádzok lokalizovaných prevažne v Krupine. Negatívny vplyv na ovzdušie majú existujúce výrobné prevádzky, predovšetkým veľké podniky ako WAY INDUSTRY a.s. (lakovňa – veľký zdroj znečistenia ovzdušia, kotolňa – stredný

zdroj), plynové hospodárstvo LIND MOBILER SLOVAKIA s.r.o., OP-TIM spol. s r.o. (kotelňa), STEFE Krupina, s.r.o. – teplárenská infraštruktúra a ďalšie. Niektoré existujúce prevádzky sú tiež zdrojom hlučnosti a prašnosti. Zdrojom znečistenia ovzdušia je aj lokálne vykurovanie.

Znečistenie horninového prostredia sa v území nepredpokladá, do úvahy pripadá kontaminácia pôdy z dopravy, z priemyselných prevádzok, z poľnohospodárskych zdrojov, najmä na intenzívne využívanej poľnohospodárskej pôde a v blízkosti areálov hospodárskych dvorov, zo zastavaných plôch, predovšetkým prostredníctvom odpadových vôd, ale aj zo stavebnej činnosti, skládkovania, v širšom území aj z lesného hospodárstva - ťažba dreva, zalesňovanie a pod.

Medzi rizikové faktory kontaminácie pôd môžeme zaradiť imisný spád z diaľkových prenosov, veľkoblokový systém hospodárenia na ornej pôde, používanie mechanizácie, chov hospodárskych zvierat, odvádzanie odpadových vôd, skládkovanie a mnohé ďalšie aktivity.

Pôdy, hlavne v období bez vegetačnej pokrývky, postihuje urýchlená vodná erózia, na plochých chrbtoch veterná erózia. V území je vzhľadom na charakter podłożia a konfiguráciu georeliéfu vysoká hrozba výmoľovej erózie. Územie je tiež postihnuté hĺbkovou korytovou eróziou vodných tokov. V území sú evidované svahové deformácie na neogéne. Mieru zraniteľnosti pôd a horninového prostredia, okrem samotných pôdných a reliéfnych vlastností ovplyvňuje aj charakter vegetačnej pokrývky a využívania územia. Na ornej pôde je náchylnosť k degradácii veľká, treba tu uplatniť zásady optimálnej priestorovej štruktúry a využívania územia, zaviesť osobitnú sústavu hospodárenia, predchádzať aplikáciou vhodných protieróznych opatrení organizačného, agrotechnického a vegetačného charakteru. Zalesnené a zatrávené časti územia majú z hľadiska degradačných procesov na pôde najoptimálnejšie využívanie, nakoľko porasty majú vysokú pôdoochrannú protieróznu funkciu.

Krupina patrí medzi okresy s najvyššími priemernými hodnotami objemovej aktivity radónu ($268 \text{ Bq}\cdot\text{m}^{-3}$) (Prokša, 2011). Seizmické zaťaženie dosahuje 6. až 7. stupeň makroseizmickkej aktivity MSK-64. Lokálne, predovšetkým v aluviálnych častiach územia, sa prejavuje zamokrenie a podmáčanie.

Geologické prostredie vulkanitov je deficitné na obsahy chemických prvkov potrebných pre ľudské zdravie, čo sa odráža aj na nedostatočných úrovniach týchto prvkov v pitných vodách, pôdach a následne aj v potravinovom reťazci. Jedná sa hlavne o deficitný obsah Ca^{2+} , Mg^{2+} a nízku tvrdosť vody a celkovú mineralizáciu vôd, HCO_3 vo vodách, karbonátov v pôdach. Kvalita pitnej vody vo verejných vodovodoch je vyhovujúca.

Územie Jalšovíka aj Bzovíka bolo Nariadením vlády SR č. 617/2004 Z. z. prehlásené zraniteľnou oblasťou pod č. 518484 (Jalšovík) a 518212 (Bzovík) podľa §34 Zákona NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

Problémom oboch obcí je nevyhovujúca miestna cestná sieť, infraštruktúra, občianska vybavenosť. Nevyhovujúci je aj stav niektorých budov, nevhodná architektúra. Uvedené problémové okruhy nie sú závažné a možno ich na úrovni miest a obcí považovať za štandardné. Určité problémy sa rovnako objavujú aj v oblasti sociálnej.

V širšej krajinej štruktúre možno identifikovať stratu pôvodnej funkcie sadov, viníc, pasienkov.

Zdravotný stav obyvateľstva v okrese Krupina je na základe doterajších poznatkov najhorší v rámci všetkých okresov Slovenskej republiky. Zo sledovaných zdravotných indikátorov boli zistené najväčšie rozdiely najmä v prípade úmrtnosti na kardiovaskulárne ochorenia, ktorá je zvýšená oproti celoslovenskému priemeru vo väčšine obcí okresu (v 34 obciach z 36), kde je výskyt kardiovaskulárnych ochorení niekoľkonásobne vyšší ako celoslovenské priemerné hodnoty. Zvýšená chorobnosť sa vyskytuje aj pri chorobách tráviacej sústavy, choroby žliaz s vnútorným vylučovaním, pri onkologických ochoreniach, ako aj pri celkovom dožívaní mužov a žien (Fajčíková, Cvečková, Rapant, 2013).

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

Nasledujúca kapitola pojednáva o najpredpokladanejších vplyvoch, a to počas výstavby a prevádzky.

1. Požiadavky na vstupy

Výstavba a realizácia navrhovanej činnosti si vyžiada určité vstupy, predpokladáme, že pôjde o nasledovné:

Záber pôdy

Navrhovaná činnosť bude umiestnená na poľnohospodárskej pôde. Pre potreby výstavby dôjde k **záberu cca 6 ha** poľnohospodárskej pôdy v k.ú. Jalšovík, ktorá je vedená ako orná pôda, trvalé trávne porasty, vinice, zastavané a ostatné územia a k jej vyňatiu na nepoľnohospodárske účely. K trvalému záberu pôdy dôjde na ploche cca 5 ha.

Skrývka ornice sa urobí pred výstavbou a táto bude použitá na úpravu terénu a výsadbu zelene po ukončení výstavby.

Na pozemkoch pre výstavbu farmy je evidovaný kód BPEJ 0779462, časť na východe 0761432, skupina kvality pôdy 6 a 8, kambizeme typické až luvizemné, stredne ťažké. Tieto kódy BPEJ nepatria medzi najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy v katastrálnom území obce Jalšovík podľa kódu BPEJ uvedených v Nariadení vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy.

Spotreba vody

Navrhovaný areál si vyžiada pripojenie na vodovod, na terajší zdroj, na ktorý je pripojený areál RD Bzovík, resp. dobudovanie ďalšieho zdroja, ktorý by slúžil ako záloha v prípade poruchy.

Voda bude využitá na napájanie zvierat, čistenie a umývanie technológií dojárne a spotrebu a hygienu zamestnancov farmy.

Celková potreba vody bola odhadnutá nasledovne:

- dojnice (vrátane ošetrovania mlieka a splachovania): $600 \text{ ks} \times 60 \text{ l/ks/deň} = 36\,000 \text{ l/deň}$
- teľatá: $80 \text{ ks} \times 10 \text{ l/ks/deň} = 800 \text{ l/deň}$
- zamestnanci (pitie): $10 \text{ os.} \times 5 \text{ l/os/deň} = 50 \text{ l/deň}$
- zamestnanci (prevádzka): $10 \text{ os.} \times 120 \text{ l/os/deň} = 1\,200 \text{ l/deň}$

Celkovo sa predpokladá spotreba 38 050 l vody na deň, čo znamená 13 888 250 l ročne.

V súvislosti s údržbou používaných mechanizmov nevzniknú nároky na vodu, ich parkovanie a údržba bude prebiehať v budovách existujúceho RD Bzovík.

Nároky na suroviny

Navrhovaná činnosť má nároky na suroviny v podobe materiálu na *výstavbu* navrhovaných objektov. Hlavný stavebný materiál bude betón a železné konštrukcie.

Počas štandardnej prevádzky budú vstupom suroviny potrebné na zabezpečenie starostlivosti o chované zvieratá. Bude sa jednať predovšetkým o krmivá, ktoré budú zabezpečené z pôdy obhospodarovanej RD Bzovík. Druhovo sa bude jednať o seno (500 t/rok), kukuričnú siláž (6500 t), senáž (4380 t), dojnicová zmes (1500 t).

Doplňovanie základného stáda kráv sa bude vykonávať jalovicami z vlastného chovu RD Bzovík.

Elektrická energia

Elektrická energia bude získavaná z trafostanice RD Bzovík, ktorá je vzdialená od navrhovaných objektov cca 100 m a je kapacitne postačujúca.

Elektrina bude používaná na osvetlenie objektov a pohon technologických zariadení.

Predpokladá sa inštalovaný príkon cca 200 kW a ročná spotreba elektrickej energie cca 450 MWh.

Plyn

Zemný plyn nebude využívaný.

Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Dotknutá lokalita je dobre prístupná existujúcou vnútroareálovou komunikáciou v rámci RD Bzovík, napojenou na cestu II/526. Súčasná dopravná situácia je vyhovujúca z hľadiska príchodu a odchodu stavebných mechanizmov *počas výstavby*. Dopravná situácia vyhovuje aj *počas prevádzky* navrhovanej farmy.

Ďalšie nároky na dopravu a inú infraštruktúru v súvislosti s navrhovanou činnosťou nie sú.

Nároky na pracovné sily

Počas výstavby budú na stavenisku nasadení pracovníci v potrebnom počte podľa povahy vykonávaných prác. *Prevádzka* navrhovanej činnosti má nároky na pracovné sily v predpokladanom počte cca 20 pracovníkov (2 smeny).

2. Údaje o výstupoch

Ovzdušie

Počas výstavby

Výstavba predstavuje zvýšený zdroj znečistenia ovzdušia. Predpokladá sa zvýšené znečistenie ovzdušia výfukovými plynmi zo stavebných mechanizmov a taktiež prašnosť, hlavne v suchom období. Nakoľko sa však nejedná o rozsiahle a časovo náročné práce, nepredpokladá sa dlhodobé negatívne pôsobenie na životné prostredie a obyvateľstvo.

Počas prevádzky

Doprava (dovoz krmovín, odvoz mlieka a pod.) bude zdrojom znečistenia ovzdušia výfukovými plynmi, príp. aj prašnosťou.

Realizáciou navrhovanej farmy vznikne veľký stacionárny zdroj znečistenia ovzdušia (podľa Prílohy č. 1 k Vyhláske MŽP SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší: 6. Ostatný priemysel a zariadenia, 6.12. Chov hospodárskych zvierat s

projektovaným počtom chovných miest: d) hovädzí dobytok – dojnice viac ako 500 ks = veľký zdroj znečistenia ovzdušia.

Počas prevádzky budú do ovzdušia produkované: amoniak (čpavok) a jeho plynné zlúčeniny (NH_3), oxidy dusíka (NO_x), tuhé znečisťujúce látky (zo srsti chovaných zvierat, z manipulácie s krmivom a pod.), metán (CH_4), sírovodík (H_2S). Chované zvieratá budú produkovať aj oxid uhličitý a vodné pary. Najvýznamnejšou znečisťujúcou látkou bude amoniak, ktorý sa nachádza vo výkaloch vo voľnej (v moči) aj vo viazanej forme (močovina, aminozlúčeniny). Uvoľňovanie amoniaku bude výraznejšie v teplých mesiacoch, kedy rozklad exkrementov prebieha rýchlejšie. Amoniak a sírovodík sú čuchovo postrehnuteľné už pri nízkych koncentráciách. Tieto vplyvy budú dlhodobé, lokálne a významné.

Emisie budú vznikať z ustajnenia. Hnoj nebude skladovaný, ani povrchovo aplikovaný a nebude prevádzkované pasenie. Výkaly budú v pravidelných intervaloch dopravnými cestami denne presúvané do bioplynovej stanice.

Odhad emisií amoniaku (podľa Vestníka MŽP SR 6/1999, EEA, 2002) je urobený len na ustajnenie - pre 600 ks dojníc: $600 \times 8,7 = 5\,520 \text{ kg/rok} = 14,3 \text{ kg/deň} = 0,6 \text{ kg/hod}$. Vestník uvádza emisné faktory pre dospelé zvieratá, teľatá sú zahrnuté v emisných faktoroch dospelých zvierat. Navrhované objekty sú riešené tak, aby boli prirodzene vetrané, cez okná a vetracie otvory v strechách, čím budú zabezpečené priaznivé podmienky pre prirodzený rozptyl emisií, pričom ale nemôže dochádzať k prievanu. Rýchlosť prúdenia vzduchu môže dosahovať 0,2-2,0 m/s. Kravín sa nebude vykurovať, chované zvieratá budú produkovať určité teplo. Pravidelne bude kontrolovaná mikroklíma kravína a podľa toho sa bude zabezpečovať vetranie.

Odpadové vody

Budú vznikať splaškové a dažďové odpadové vody.

Splaškové vody budú vznikať hlavne v dojárni pri udržiavaní čistoty (umývanie kráv pred dojením, zabezpečovanie čistoty priestorov dojárne atď.). Odpadové vody z umývania dojníc, z čistenia technologických zariadení a odpadové vody zo sociálnych zariadení umiestnených v dojárni budú odvedené do žumpy.

Dažďové vody zo spevnených plôch budú odvádzané na terén.

Odpady

Počas výstavby

V zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 Z. z. o kategorizácii odpadov – Katalóg odpadov sa v prípade výstavby aj prevádzky jedná o „ostatný“ – O a „nebezpečný“ – N odpad. Tieto vplyvy budú dlhodobé a významné, v prípade dodržania potrebných opatrení však nepredstavujú žiadne nebezpečenstvo z hľadiska životného prostredia a obyvateľstva.

Tabuľka 2: Predpokladaný odpad z výstavby

Číslo druhu odpadu	Názov druhu odpadu	Kategória odpadu
15 01 10	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N
17 04 05	železo a oceľ	O
17 04 11	káble iné ako uvedené v 17 04 10	O

17 05 06	výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	O
17 06 04	izolačné materiály iné ako uvedené v 17 06 01 a 17 06 03	O
20 01 01	papier a lepenka	O

/zdroj: Formáček, B. et al., 2015/

Pri stavebných prácach bude vznikať aj nebezpečný odpad (obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami).

Počas prevádzky

Počas užívania stavby sa predpokladá vznik odpadu typického pre prevádzky takéhoto druhu. Bude vznikať predovšetkým maštalný hnoj a hnojovica, ktoré budú spracovávané v susednej bioplynovej stanici. Denná potreba výkalov je cca 40 t, pri 50 kg na jednu dojnicu denne sa predpokladá produkcia $600 \times 50 = 30t$ denne, čo predstavuje ročnú produkciu odpadov tohto druhu na cca 10 000 t. Pri prevádzke bude príležitostne dochádzať k úhynu zvierat. Ročne budú z chovu vyradené dojnice v počte cca 120 ks.

Tabuľka 3: *Predpokladaný odpad z prevádzky*

Číslo druhu odpadu	Názov druhu odpadu	Kategória odpadu
02 01 06	zvierací trus, moč a hnoj, kvapalné odpady, oddelene zhromažďované a spracúvané mimo miesta ich vzniku	O
13 02 08	iné motorové, prevodové, mazacie oleje	N
15 01 10	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami (obaly z oleja)	N
15 01 01	obaly z papiera a lepenky	O
15 01 02	obaly z plastov	O
15 02 02	absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované	N
16 02 13	vyradené zariadenia obsahujúce nebezpečné časti (elektronický šrot, vyradené žiarivky)	N
16 02 14	vyradené zariadenia (elektronický šrot)	O
18 02 02	odpady, ktorých zber a zneškodňovanie podliehajú osobitným požiadavkám z hľadiska prevencie nákazy	N
18 02 05	chemikálie pozostávajúce z nebezpečných látok alebo obsahujúce nebezpečné látky	N
18 02 06	chemikálie iné ako uvedené v 18 02 05	O
20 02 01	biologicky rozložiteľný odpad	O
20 03 01	zmesový komunálny odpad	O

/zdroj: Formáček, B. et al., 2015/

Hluk, vibrácie

Počas výstavby

Príjazd na stavenisko bude po existujúcich dopravných komunikáciách. Intenzita dopravy počas výstavby nebude predstavovať významný vplyv. Očakáva sa zvýšený pohyb nákladných automobilov a stavebných mechanizmov, s tým súvisiacu zvýšenú hlučnosť a vibrácie. Výška hlukovej hladiny bude závislá od rozsahu a charakteru nasadenej stavebnej techniky, dĺžky jej činnosti, od miesta činnosti, od celkovej organizácie výstavby, súčinnosti s inými stavebnými činnosťami a pod. Najvýraznejšie budú uvedenými negatívnymi vplyvmi ovplyvnení nasadení pracovníci stavebných firiem.

Zvýšenou hlučnosťou a vibráciami (predovšetkým v etape výstavby) môžu byť vyrušované aj živočíchy žijúce v blízkom okolí dotknutej lokality. Zvýšená hlučnosť sa očakáva iba v priebehu pracovnej doby stavebných firiem. Vplyv bude iba lokálny a časovo obmedzený na dobu výstavby. Bude predstavovať len určité obmedzenie pohody niektorých druhov, zdravotné riziko je vylúčené.

Počas prevádzky

Počas štandardnej prevádzky navrhovanej činnosti, vzhľadom na jej charakter, sa predpokladá vznik hlučnosti v podobe zvukových prejavov chovaných zvierat. Taktiež určitá hlučnosť bude pochádzať z dopravy (dovoz krmovín, odvoz mlieka a pod.). Úroveň hluku neprekročí povolené limity hluku. V rámci navrhovanej činnosti sa nebudú vyskytovať zdroje hluku.

Tieto vplyvy nebudú významné a nepredstavujú žiadne riziko z hľadiska životného prostredia, obyvateľstva a živočíšstva, môžu znamenať určité ovplyvnenie pohody obyvateľstva a niektorých druhov.

Žiarenie a iné fyzikálne polia

Navrhovaná činnosť nebude pôvodcom žiarenia alebo iných fyzikálnych polí, ani počas výstavby, ani počas prevádzky.

Zápach

Produkcia pachových látok bude jedným z najvýraznejších a najvýznamnejších vplyvov. Predovšetkým počas prevádzky, kedy sa očakáva zápach z chovaných zvierat (z ustajnenia). Skladovanie ani aplikácia hnojív nebude realizovaná. Intenzívnejší zápach bude vnímaný v dosahu niekoľkých desiatok metrov od zdroja zápachu. Tento prejav nie je možné eliminovať uplatnením účinných opatrení, napriek tomu predpokladáme, že nebude predstavovať žiadne zdravotné riziko. Negatívny vplyv sa môže prejavovať v určitom narušení pohody najbližšie bývajúcего obyvateľstva.

Zdrojom zápachu budú výfukové plyny z prejazdu a práce stavebných mechanizmov počas výstavby, ako aj z dopravy počas prevádzky (dovoz krmovín, odvoz mlieka a pod.).

Terénne úpravy, výruby, zásahy do krajiny

Pri výstavbe navrhovanej činnosti nebudú potrebné terénne úpravy.

Pre výstavbu navrhovaných objektov dôjde k výrubu cca 40 jedincov čerešní krovitého aj stromového vzrastu, ako aj časti drevinových porastov líniového charakteru a tiež existujúcich trávnych porastov.

Predpokladá sa, že vyššie uvedené negatívne vplyvy budú eliminované uplatnením vhodných opatrení, napr. v podobe sadovníckych úprav okolia navrhovaných objektov, čo bude riešené v ďalšej etape prípravy projektu navrhovanej farmy.

3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch navrhovanej činnosti na ŽP

V súvislosti s navrhovanou činnosťou, vzhľadom na jej charakter, rozsah a umiestnenie, možno očakávať vplyvy, ktoré sú zhrnuté v nasledovnom texte:

Vplyvy na obyvateľstvo

Za dotknuté obyvateľstvo možno považovať obyvateľstvo obce Jalšovík, na území ktorej bude navrhovaná činnosť umiestnená, ako aj obce Bzovík, na území ktorej sa nachádza RD Bzovík, na ktoré bude plánovaná farma priamo územne aj prevádzkovo napojená. Navrhovaná činnosť bude lokalizovaná vo vzdialenosti od obytných objektov cca 250 m. Od ostatných obytných objektov obce Jalšovík bude farma oddelená pomerne výrazným svahom a súvislými porastmi drevinovej vegetácie, čo zmierni prípadné negatívne vplyvy na obyvateľstvo obce Jalšovík. Obyvateľstvo obce Bzovík je od plánovanej farmy vo vzdialenosti cca 350 m vzdušnou čiarou, pričom medzi obytnými objektmi a farmou je areál existujúceho RD Bzovík, orná pôda, cesta II/526, čo taktiež zmierňuje prípadné negatívne vplyvy.

V etape výstavby bude v hodnotenom priestore výraznejší pohyb automobilov a stavebných mechanizmov, ktorý sa bude prejavovať zvýšeným hlukom, vibráciami, znečistením ovzdušia prašnosťou a výfukovými plynmi. Určitým rizikom môže byť aj vznik dopravných kolízií. Takýto vplyv bude len minimálny, dočasný a krátkodobý, obmedzený na okolie staveniska. Intenzita záťaže nebude predstavovať riziko ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva dotknutých obcí.

Prevádzka navrhovanej činnosti budú znamenať vytvorenie cca 20 pracovných miest, čo je pozitívnym vplyvom.

Počas prevádzky za najvýznamnejší vplyv možno pokladať produkciu amoniaku do ovzdušia, s čím súvisí zvýšený zápach. Tieto vplyvy budú lokálne, dlhodobé a významné. Najviac budú týmto vplyvom vystavení pracovníci navrhovanej farmy. V prípade, že amoniak vstúpi do životného prostredia prirodzenou cestou, jeho koncentrácia v ovzduší, pôde a vode je veľmi nízka. Príloha č. 1 Nariadenia vlády SR č. 471/2011 Z. z. uvádza pre amoniak najvyššie prípustné expozičné limity: priemerný 14 mg/m^3 a hraničný 36 mg/m^3 . Amoniak v nízkych koncentráciách sa v organizme mení na látky, ktoré nevykazujú toxické účinky pre zdravie človeka a zvyšok sa vyplavuje z tela v priebehu niekoľko dní prirodzeným metabolizmom. Pri väčších koncentráciách zapríčiňuje respiračné problémy, dráždenie spojiviek a kože.

Ďalšie vplyvy súvisia s hlučnosťou chovaných zvierat a s hlučnosťou, vibráciami a produkciou výfukových plynov z dopravy (dovoz krmovín, odvoz mlieka a pod.). Tieto vplyvy budú lokálne, krátkodobé, málo významné.

Vplyvy na georeliéf, geodynamické javy, horninové prostredie, nerastné suroviny

Navrhované objekty budú umiestnené na terén, nedôjde k zásahu do existujúcej konfigurácie georeliéfu a do horninového prostredia dotknutej lokality. Nepredpokladá sa znečistenie existujúceho horninového prostredia. Takéto riziko hrozí len v prípade havarijného úniku znečisťujúcich látok (oleje a palivá) zo stavebných mechanizmov, čo je však málo pravdepodobné.

Počas prevádzky sa negatívne vplyvy na reliéf a horninové prostredie nepredpokladajú. Riziko znečistenia obdobne hrozí v prípade havárie a následného úniku splaškových vôd, exkrementov chovaných zvierat, ropných látok z mechanizmov, čo je však taktiež málo pravdepodobné.

Vplyv realizácie navrhovanej činnosti na nerastné suroviny a ich ložiská je vylúčený.

Vplyvy na klimatické pomery, na ovzdušie

Určitý negatívny vplyv na ovzdušie bude mať *výstavba* navrhovanej činnosti, kedy bude dotknutá lokalita zasiahnutá zvýšeným znečistením ovzdušia, pričom hlavnými znečisťujúcimi látkami budú tuhé znečisťujúce látky, najmä prach a emisie - výfukové plyny stavebných mechanizmov. Tieto vplyvy budú krátkodobé, nebudú významné a nedosiahnu takú intenzitu, ktorá by sa prejavila v ovzduší širšieho okolia.

Počas prevádzky vznikne nový veľký stacionárny zdroj znečistenia ovzdušia. Do ovzdušia budú produkované amoniak a jeho plynné zlúčeniny, tuhé znečisťujúce látky (zo srsti chovaných zvierat, z manipulácie s krmivom a pod.), metán, sírovodík. Chované zvieratá budú produkovať teplo, oxid uhličitý a vodné pary. Tieto vplyvy budú výraznejšie v teplých mesiacoch. Tieto vplyvy budú lokálne, dlhodobé a významné.

Vplyvy na vodné pomery

Na základe charakteru navrhovanej činnosti možno predpokladať, že v prípade *štandardnej prevádzky* nevznikne situácia, ktorej dôsledkom by došlo k negatívnemu ovplyvneniu vôd. Odpadové splaškové vody budú odvádzané do žumpy. Uvedené objekty budú zabezpečené proti úniku látok do podlažia. Teoreticky môže dôjsť k úniku splaškových vôd, exkrementov chovaných zvierat, ropných látok z mechanizmov, čo je však veľmi málo pravdepodobné a viaže sa len na prípad havárie.

Počas výstavby existuje určité riziko znečistenia vôd v dôsledku činnosti stavebných mechanizmov. Aj tieto vplyvy sú však málo pravdepodobné, vyskytli by sa len v prípade havárie.

Prevádzka navrhovanej farmy neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery a režim podzemných a povrchových vôd.

Pri dôslednom dodržaní odporúčaných eliminačných opatrení nebudú mať uvedené vplyvy negatívny dopad, budú minimálne, lokálne, dočasné a vratné.

Územie patrí v zmysle vodného zákona do zraniteľnej oblasti, v rámci ktorej sa zabezpečuje zvýšená ochrana vôd pred poľnohospodárskym znečistením uplatňovaním najnovších vedeckých poznatkov a technických poznatkov, prírodných podmienok a potreby ochrany vôd podľa Programu poľnohospodárskych činností v zmysle Vyhlášky MP SR č. 392/2004 Z. z..

Vplyvy na pôdu

V súvislosti s *výstavbou* navrhovanej farmy dôjde k záberu a k vyňatiu poľnohospodárskej pôdy v rozsahu cca 6 ha a k trvalému záberu pôdy na ploche cca 5 ha. Z uvedenej plochy bude vykonaná skrývka humusového horizontu v objeme cca 5 000 m³ (presné množstvo bude spresnené v ďalších etapách prípravy projektu). Skrývka bude použitá na úpravu okolia navrhovanej farmy. Zasiiahnutá pôda podľa kódu BPEJ (0779462, časť na východe 0761432) nepatrí k najkvalitnejším pôdam v rámci SR (trieda kvality 6 a 8) ani v rámci katastrálneho územia Jalšovíka. Tento zásah bude trvalý, ale vzhľadom na uvedené skutočnosti nie veľmi významný.

Na ostatných plochách dotknutej lokality sa z výraznejších negatívnych vplyvov na pôdu predpokladajú najmä mechanické poškodenie pôdy, zhutnenie, môže dôjsť k eróznym procesom, lokálne je teoreticky možná aj kontaminácia pôd z motorových olejov alebo z palív používaných stavebnými mechanizmami počas výstavby. Takáto situácia je však málo pravdepodobná a môže nastať len v prípade havarijnej situácie. Počas štandardnej prevádzky môže opäť iba v teoretickej rovine dôjsť k úniku splaškových vôd, exkrementov chovaných zvierat, ropných látok z mechanizmov, čo je však veľmi málo pravdepodobné. Hnojivá nebudú na navrhovanej farme skladované. Pri dôslednom dodržaní odporúčaných eliminačných opatrení nebudú mať uvedené vplyvy negatívny dopad, budú minimálne, lokálne, dočasné a vratné. Iné vplyvy na pôdu sa nepredpokladajú. K obmedzeniu hospodárenia na pôde v širšom okolí navrhovanej farmy nedôjde.

Vplyvy na faunu a flóru a ich biotopy

Realizácia navrhovanej činnosti bude mať určitý vplyv na existujúcu faunu a flóru na dotknutom území. Možno očakávať rušivé vplyvy na existujúcu faunu v súvislosti s pohybom a činnosťou stavebných mechanizmov počas výstavby prejavujúce sa zvýšeným množstvom výfukových plynov, prašnosťou, zápachom, hlukovým zaťažením, vibráciami. Vplyvy v podobe produkcie výfukových plynov, prašnosti, hluku a vibrácií sa môžu objavovať aj počas prevádzky z dovozu krmovín, odvozu mlieka a pod.

Tieto vplyvy budú lokálne, krátkodobé a nepokladáme ich za významné, ani výrazné.

Z dôvodu realizácie navrhovanej činnosti bude potrebný výrub cca 40 jedincov čerešní krovitého aj stromového vzrastu, tiež časti líniovej drevinovej vegetácie a trávnych porastov.

Záber a odstránenie skrývky z pôdy počas výstavby bude znamenať zmenu a zánik existenčných podmienok fauny, viažucej sa k týmto podmienkam (predovšetkým bezstavovce a drobné zemné cicavce). Taktiež môže dôjsť k priamemu úhynu niekoľkých jedincov týchto skupín živočíchov.

Priamo na lokalite zámeru nebol preukázaný výskyt vzácných, ohrozených a chránených druhov rastlín a živočíchov, ani ich biotopy, nepredpokladá sa preto stret záujmov realizácie navrhovanej farmy s predmetom ochrany prírody a krajiny, nemožno však vylúčiť výskyt takýchto druhov na dotknutej lokalite, ak by tak bolo, výskyt s najväčšou pravdepodobnosťou nie trvalý, ale len dočasný, v podobe využívania úkrytových a potravných možností. Aj v takomto prípade, vzhľadom na umiestnenie a charakter navrhovanej činnosti, nepredpokladajú sa negatívne vplyvy na chránené, vzácne a ohrozené druhy.

Vplyvy na krajinu – štruktúru, využívanie, krajinný obraz

Navrhovaná činnosť zohľadňuje existujúcu krajinnú štruktúru okolitého priestoru, rešpektuje hranice existujúcich krajinných prvkov, antropogénnej aj prírodnej povahy a snaží sa nenarušiť priestorovú organizáciu a štruktúru týchto prvkov, ani okolité hospodárske využívanie.

Navrhovaná farma bude znamenať vytvorenie nových krajinnotvorných prvkov umelej povahy. Tieto objekty budú znamenať určitú zmenu krajinného obrazu (usporiadania prvkov krajinnéj štruktúry) a zmenu krajinného rázu (vzťahy pôvodného charakteru v krajine).

Vzhľadom na umiestnenie navrhovanej činnosti v plošinovej polohe, v pomerne vizuálne exponovanom priestore, možno predpokladať určitý vplyv navrhovanej výstavby na krajinný ráz a scenériu. Navrhovaná činnosť bude pôsobiť rušivo už počas výstavby, po realizácii revitalizácie okolia výstavby budú uvedené dopady čiastočne zmiernené.

Nepredpokladá sa, že by navrhovaná činnosť negatívne ovplyvnila charakter súčasnej krajinnéj štruktúry, využívanie územia a reálne biotopy, ako v priebehu výstavby, tak aj počas

prevádzky. Významnosť blízkeho (vzdialený 800 m) krajnotvorného prvku územia, Bzovíckej pevnosti, nebude výstavbou narušená.

Realizácia navrhovanej činnosti bude znamenať zmenu poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske využívanie. Možno predpokladať, že nedôjde k zníženiu stupňa ekologickej stability a ekologickej významnosti dotknutého územia.

Vplyvy na urbánny komplex

Negatívne vplyvy na urbánny komplex sa neočakávajú.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické a paleontologické náleziská

Nepredpokladá sa negatívny vplyv na Bzovickú pevnosť, ani iné kultúrne a historické pamiatky a archeologické a paleontologické náleziská, ani vplyv na iné prvky kultúrneho a historického charakteru. Prítomnosť nepreskúmanej archeologickej lokality však nemožno vylúčiť, pokiaľ sa pri výstavbe takáto preukáže, bude sa postupovať v zmysle platnej legislatívy.

Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy

Negatívne vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy (ľudové tradície, umelecká výroba, remeslá, tradičné hospodárstvo a pod.) sa nepredpokladajú.

Vplyvy na hospodárstvo

Ovplyvnenie hospodárskych aktivít v okolí navrhovanej činnosti (poľnohospodárstvo), ani v širšom území sa nepredpokladá, práve naopak, dôjde k rozšíreniu týchto hospodárskych aktivít. Počíta sa s úžitkovosťou minimálne 30 l mlieka/ks/deň = 18 000 litrov mlieka/deň.

Vplyvy na služby, rekreáciu a cestovný ruch

V súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti sa negatívne vplyvy na služby, rekreáciu a cestovný ruch nepredpokladajú.

Vplyvy na dopravu a infraštruktúru

Navrhovaná činnosť bude napojená vnútroareálovou komunikáciou existujúceho RD Bzovík na cestu II/526.

Realizáciou navrhovanej výstavby nedôjde k negatívne ovplyvneniu existujúceho, ani plánovaného dopravného systému v území, nebudú kladené zvýšené nároky na cestnú sieť.

Dočasné negatívne ovplyvnenie dopravy spôsobí zvýšený pohyb stavebných mechanizmov počas výstavby. Tieto vplyvy nemožno v existujúcej dopravnej situácii pokladať za významné, budú krátkodobého charakteru. Nezvýšia sa nároky na hromadnú dopravu. Počas prevádzky sa negatívne vplyvy na dopravu nepredpokladajú. Práve naopak, dôjde k zlepšeniu súčasnej situácie, kedy denne privážajú traktory odpady o množstve cca 40 t z existujúcich družstiev do bioplynovej stanice. Bude zabezpečovaný dovoz krmiva a odvoz mlieka, čo však nijako neovplyvní súčasnú dopravnú situáciu.

Navrhovaný areál bude potrebné napojiť na existujúci vodovod, prípadne bude potrebné dobudovať ďalší zdroj, ktorý by slúžil ako záloha v prípade poruchy. Elektrickú energiu zabezpečí existujúca trafostanica RD Bzovík.

Iné vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie sa neočakávajú.

Priestorová syntéza vplyvov

V súčasnosti nie sú známe plánované činnosti, s ktorými by mohla mať navrhovaná činnosť významný negatívny kumulatívny a synergický vplyv v budúcnosti.

Na základe predchádzajúceho hodnotenia predpokladaných vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravie obyvateľstva a na základe zhodnotenia existujúcich a plánovaných činností v dotknutom území možno konštatovať, že sa nepredpokladajú významné negatívne synergické a kumulatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, spôsobené v dôsledku alebo spolupôsobením navrhovanej činnosti s inými existujúcimi alebo plánovanými činnosťami.

4. Hodnotenie zdravotných rizík

Zdravotné riziká vyplývajúce z výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti majú charakteru potenciálnych rizík.

Počas výstavby navrhovanej činnosti dôjde k určitému negatívnemu ovplyvneniu pracovníkov pri výstavbe vo forme vystavenia hlučnosti, vibráciám, prašnosti, exhalátom, zápachu. Hrozí tiež určité riziko pracovného úrazu, čo je možné významne eliminovať nasadením kvalifikovaných pracovníkov, používaním stavebnej techniky vo vyhovujúcom prevádzkovom stave a dôsledným dodržiavaním zásad bezpečnosti pri práci.

Možno tiež predpokladať ovplyvnenie faktorov kvality a pohody obyvateľov najbližších domov uvedenými negatívnymi faktormi. Tieto vplyvy budú časovo obmedzené na obdobie výstavby a nebudú takého rozsahu, že by znamenali zdravotné riziko pre obyvateľstvo.

V etape prevádzky možno predpokladať predovšetkým expozíciu najbližšie bývajúcего obyvateľstva emisiám (amoniak, sírovodík, metán atď.), zápachu, ale aj hluku (chované zvieratá, doprava), čo môže znamenať určité negatívne vplyvy navrhovanej farmy prevažne na pohodu tohto obyvateľstva. Negatívne vplyvy na zdravie sa za štandardnej prevádzky nepredpokladajú.

5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia

Vplyvy na chránené územia a ich ochranné pásma

Dotknutá lokalita leží mimo chránených území národnej a európskej siete, mimo chránených prírodných zdrojov a inak významných častí prírody a krajiny. Takéto územia sú v dostatočnej vzdialenosti od dotknutej lokality, nepredpokladá sa preto negatívny vplyv na tieto územia, ani na predmet ich ochrany.

V bezprostrednej blízkosti navrhovanej činnosti sa nenachádzajú ani žiadne ochranné pásma chránených území a prírodných zdrojov. Predmetnými pozemkami prechádza nadzemné elektrické vedenie 22 kV. Navrhovaná činnosť bude rešpektovať ochranné pásmo elektrického vedenia (premiestnenie vedenia).

Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Neočakáva sa, že by navrhovaná činnosť mohla negatívne ovplyvniť prvky územného systému ekologickej stability, nakoľko žiaden z vymedzených prvkov ÚSES nezasahuje do dotknutej lokality.

Na miestnej úrovni možno považovať toky Jalšovík aj Čekovský potok za biokoridory, okolité nelesné drevinové a trávne porasty plnia funkciu interakčných prvkov až lokálnych biocentier. Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti sa negatívne ovplyvnenie týchto krajinných prvkov nepredpokladá.

6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Vplyvy počas výstavby a štandardnej prevádzky sú vo vyššie uvedenom texte tejto kapitoly a za predpokladu dodržania eliminačných opatrení ich možno zhrnúť nasledovne:

Najvýznamnejšími vplyvmi bude záber poľnohospodárskej pôdy a odstránenie existujúcej drevinovej vegetácie – čerešní v počte cca 40 ks, časti líniovej drevinovej vegetácie a trávnych porastov priamo na pozemku určenom na výstavbu navrhovaných objektov. Uvedené vplyvy budú lokálne, priame, negatívne, trvalé, ale málo významné.

Počas výstavby bude vznikať prašnosť, hlučnosť, vibrácie, produkcia výfukových plynov, odpadov. Tieto vplyvy budú významné, ale len dočasné, obmedzené na obdobie výstavby. Vzhľadom na vzdialenosť od obytných areálov budú týmito vplyvmi ovplyvnení predovšetkým zamestnanci stavebných firiem realizujúcich výstavbu, ale taktiež obyvateľstvo najbližších rodinných domov.

Počas prevádzky navrhovanej farmy bude dochádzať predovšetkým k produkcii amoniaku, ale aj sírovodíka, metánu, oxidov dusíka, oxidu uhličitého, tuhých znečisťujúcich látok. Uvedené látky budú pôvodcom zápachu. Navrhovaná farma bude predstavovať nový veľký zdroj znečistenia ovzdušia. Tieto vplyvy budú lokálne, dlhodobé, negatívne a významné. Okrem toho možno predpokladať aj produkciu hluku a exhalátov, prípadne prašnosti z dovozu krmovín a odvozu mlieka, určitý hluk budú produkovať chované zvieratá. Tieto vplyvy budú lokálne, dlhodobé a málo významné. Taktiež bude dochádzať k produkcii odpadov a odpadových vôd, ktoré budú použité na spracovanie v bioplynovej stanici. Aj tieto vplyvy budú lokálne, dlhodobé, ale nevýznamné.

Súčasnú vyúžívajúceho dotknutého územia nebude negatívne ovplyvnené navrhovanou činnosťou. Súčasná priestorová štruktúra krajiny dotknutého územia sa zmení minimálne, dôjde k nárastu podielu technických objektov, ale podobného charakteru, ako existujúce objekty, nedôjde k narušeniu stupňa ekologickej stability a ekologickej únosnosti.

Nedôjde k negatívnym vplyvom na zdravotný stav obyvateľstva.

Nedôjde k negatívnemu ovplyvneniu bioty, mimo výrub ovocných drevín, líniovej drevinovej vegetácie a trávnych porastov priamo na pozemkoch pre výstavbu navrhovaných objektov.

Nedôjde k negatívnemu ovplyvneniu chránených ani inak významných území či objektov.

Neštandardná a z hľadiska vplyvov na životné prostredie, či na zdravie ľudí najnebezpečnejšia je situácia v prípade havárie. Riziká v súvislosti s haváriami sú zhrnuté v časti 9. tejto kapitoly.

Iné výrazné negatívne vplyvy v súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladajú.

7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Výstavba a prevádzka navrhovanej činnosti nebude mať vplyv presahujúci štátne hranice.

8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území

Nie je podložený predpoklad, že by realizácia navrhovanej činnosti vyvolala nejaké súvislosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť súčasný stav životného prostredia v dotknutom území v oblasti ochrany prírody, prírodných zdrojov, zdravia ľudí alebo kultúrnych pamiatok.

9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti (možnosť havárie)

Riziká počas výstavby navrhovanej činnosti sú obdobné ako pri každej inej stavebnej činnosti, kedy môže dôjsť k havarijnej situácii na stavebných mechanizmoch, v dôsledku čoho môže dôjsť k úniku ropných látok do pôd, do horninového prostredia, do vôd.

K havarijným stavom môže dôjsť aj počas prevádzky (únik exkrementov, splaškových vôd, ropných látok a pod.). Určitým rizikom je riziko nákazy chovaných zvierat. Riziko predstavuje aj požiar, pri ktorom môžu do okolia uniknúť nebezpečné látky.

Môže taktiež nastať krízová situácia spôsobená napr. vojnovým konfliktom, sabotážou, technickou haváriou (zlyhanie technických opatrení alebo ľudského faktora) alebo extrémnym pôsobením prírodných faktorov (napr. seizmicita, zosuvy, privalové dažde, enormné množstvá snehu..).

Štatisticky sa jedná o veľmi málo pravdepodobné situácie. Technické riziká je možné minimalizovať až vylúčiť dodržiavaním technologických postupov a bezpečnostných opatrení pri výstavbe, ako aj konkrétnych prevádzkových predpisov pri prevádzke navrhovanej činnosti.

10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné

Identifikované predpokladané negatívne vplyvy a riziká navrhovanej činnosti môžu byť zmiernené až úplne minimalizované s uplatnením niekoľkých opatrení. Za najvýznamnejšie pokladáme nasledovné opatrenia, charakteru technického, technologického a prevádzkovo-organizačného:

Počas výstavby

Navrhovaná činnosť bude realizovaná v súlade so Zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti, Nariadením vlády SR č. 365/2014 Z. z. o ochrane zvierat chovaných na farmárske účely a Vyhlášky č. 230/1998 Z. z. o chove hospodárskych zvierat a o usmrcovaní jatočných zvierat.

Navrhovateľ požiada o trvalé vyňatie poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodársky účel.

Pri realizácii stavby sa nebude zasahovať mimo priestor výstavby. Nedôjde k zabratiu verejného priestranstva, ani susedných nehnuteľností za účelom skladovania stavebného materiálu alebo iného zariadenia staveniska. Pokiaľ by k takému záberu došlo, stavebník je povinný vyžiadať písomný súhlas od vlastníka zaberaného pozemku alebo inej nehnuteľnosti.

Okolité pozemky, ktoré budú stavbou dotknuté je potrebné uviesť do pôvodného stavu na náklady stavebníka.

Poľnohospodárska pôda, na ktorú bol udelený súhlas, sa použije pre účely výstavby v odsúhlasenom rozsahu len na základe právoplatného rozhodnutia OÚ Zvolen, pozemkovým a lesným odborom v ktorom budú uložené ďalšie povinnosti.

Nebudú sa poškodzovať okolité porasty.

Pred začatím výstavby bude potrebné preukázať, že na danej parcele, ktorá je predmetom výstavby, sa nenachádzajú podzemné inžinierske siete.

Pred zahájením vytyčovacích prác a prevádzaním stavebných prác bude potrebné odstránenie vegetačnej vrstvy a humusu – skrývka humusového horizontu.

Skrývka humusového horizontu sa bude vykonávať oddelene podľa jednotlivých častí so zreteľom na hĺbku biologicky aktívnej pôdy (oddelene ornica, podornica).

Skrývka z plôch trvalého odňatia bude odvezená a rozprestretá na iných pozemkoch, prípadne použitá na zúrodnenie menej úrodných plôch.

Pokiaľ bude skrývka na určitý čas uložená na depóniu (skládku), navrhovateľ je povinný zabezpečiť ochranu pred znehodnotením. Navrhovateľ bude nakladať so skrývkou hospodárne a účelne.

Vytýčenie navrhovaných stavieb musí previesť oprávnená osoba (geodetické zameranie) a predložiť potvrdenie o vytýčení a hraniciach parcely.

Pri realizácii všetkých stavebných prác bude nevyhnutné riadiť sa projektovou dokumentáciou a rešpektovať všetky platné, vzhľadom k navrhovanej činnosti relevantné, všeobecne záväzné právne predpisy (stavebný zákon, zložkové zákony životného prostredia, ochrana prírody a krajiny, ochrana zdravia obyvateľstva, civilná ochrana, pamiatková ochrana atď.) a technické normy (vytýčenie stavby, realizácia objektov, BOZP a pod.).

Počas výstavby budú vylúčené stavebné práce v noci a v dňoch pracovného pokoja.

Na stavbe nebudú používané materiály a technologické postupy ohrozujúce životné prostredie.

Pred začiatkom prác na realizácii objektov musia byť všetci pracovníci poučení o ochrane zdravia a bezpečnosti práce na stavenisku.

Pri práci sa musia používať predpísané ochranné a pracovné pomôcky.

Musí byť vhodným spôsobom zabránený vstup na stavenisko nepovolánym osobám.

Hranice staveniska musia byť viditeľne označené.

Vozidlá a mechanizmy na stavenisku budú vyhovujúceho technického stavu a bude zabezpečená ich pravidelná kontrola a údržba.

Vozidlá budú zabezpečené proti úniku ropných látok.

Vozidlá sa budú pohybovať len po dohodnutých prístupových cestách.

Vozidlá opúšťajúce stavenisko budú očistené. Prístupová komunikácia bude pravidelne čistená.

Pri činnostiach, pri ktorých môžu vzniknúť prašné emisie v zariadeniach, v ktorých sa uskladňujú, alebo prepravujú (kontajner, resp. korby vozidiel) bude potrebné využiť technicky dostupné prostriedky na obmedzenie prašných emisií.

Objekty na ustajnenie zvierat budú chránené proti prenikaniu radónu z podlažia.

S odpadmi vznikajúcimi realizáciou stavby sa bude nakladať v súlade s legislatívou. Držiteľ odpadu bude povinný odovzdať odpady len osobe oprávnenej nakladať s odpadom.

Pri kolaudácii stavby je investor stavby povinný predložiť doklady o nakladaní s odpadmi vzniknutými realizáciou stavby.

Do kolaudácie stavby bude potrebné majetkovo-právne usporiadať pozemky pod jednotlivými navrhovanými stavebnými objektmi.

Bude potrebné zabezpečiť ochranu pred zaburinením pozemkov.

Pri výrube krovitých porastov s výmerou nad 10m² alebo výrube dreviny s obvodom kmeňa nad 40 cm meraným vo výške 130 cm nad zemou bude navrhovateľ povinný požiadať obec o súhlas na výrub.

Výrubu budú vykonané v mimovegetačnom období.

Bude potrebné vykonať všetky dostupné opatrenia, aby počas realizácie stavby nedošlo k ohrozeniu kvality povrchových a podzemných vôd.

V prípade akejkoľvek havarijnej situácie túto okamžite riešiť a zabrániť jej ďalšiemu šíreniu.

Počas prevádzky

Pri prevádzke navrhovanej činnosti bude nevyhnutné rešpektovať všetky platné, vzhľadom k navrhovanej činnosti relevantné, všeobecne záväzné právne a technické predpisy a normy.

Príloha č. 3 k Vyhláške č. 410/2012 Z.z. Všeobecné požiadavky na zdroje znečisťovania ovzdušia II. Všeobecné technické požiadavky a všeobecné podmienky prevádzkovania. 4. Všeobecné technické požiadavky a všeobecné podmienky prevádzkovania stacionárnych zdrojov emitujúcich pachové látky uvádza: Pri technologických procesoch a zariadeniach, pri ktorých môžu byť pri prevádzke alebo pri drobných poruchách emitované látky s intenzívnym zápachom, treba vykonať technicky dostupné opatrenia na obmedzenie emisií, napríklad zakrytie zariadenia, zapuzdrowanie časti zariadenia, vytvorenie podtlaku v zapuzdrowanej časti zariadenia, vhodné skladovanie surovín, výrobkov a zvyškov. Technologické činnosti, pri ktorých vznikajú pachové látky, treba umiestniť do uzavretých priestorov. Odpadové plyny s intenzívnym zápachom sa musia odvádzať na čistenie, spaľovanie alebo iné zneškodnenie zodpovedajúce najlepšej dostupnej technike. Pri stanovení rozsahu požiadaviek v jednotlivých prípadoch je potrebné vziať do úvahy hlavne objemový prietok odpadových plynov, hmotnostný tok pachových látok, miestne rozptylové podmienky, trvanie emisií a vzdialenosť zariadenia od najbližšej uvažovanej alebo jestvujúcej zástavby.

Bude zaistené optimálne prevetrávanie kravína z dôvodov dostatočnej obmeny vzduchu v objektoch chovu dojníc. Pri vetraní priestorov na chov zvierat nebude dochádzať k prievanu. Rýchlosť prúdenia vzduchu môže dosahovať 0,2-2,0 m/s. Pravidelne bude kontrolovaná mikroklima kravína.

Územie patrí v zmysle vodného zákona do zraniteľnej oblasti, v rámci ktorej je nutné zabezpečiť zvýšenú ochranu vôd pred poľnohospodárskym znečistením uplatňovaním najnovších vedeckých poznatkov a technických poznatkov, prírodných podmienok a potreby ochrany vôd podľa Programu poľnohospodárskych činností v zmysle Vyhlášky MP SR č. 392/2004 Z. z..

Podľa uvedenej vyhlášky vo vyhlásených zraniteľných oblastiach z maštali hospodárskych zvierat nesmú vytekať žiadne škodlivé látky.

Navrhované objekty budú riešené s nepriepustnými izoláciami.

Pred zahájením prevádzky požiadava navrhovateľ o súhlas na nakladanie s nebezpečnými odpadmi, spracovanie pokynov v prípade havárie, spracovanie programu odpadového hospodárstva a zabezpečenie základných zmlúv s oprávnenými organizáciami na odber a následné zhodnotenie alebo zneškodnenie odpadov.

Odpady zo stavby sa budú odvážať na skládku do určenej lokality firmou, ktorá má oprávnenie na nakladanie s odpadmi a má zmluvu s príslušnou skládkou. Odpad bude spracovaný oprávnenou osobou. Likvidácia odpadu bude súčasťou dodávky dodávateľa stavebných prác.

Odpady, ktoré budú vznikať počas prevádzky budú zhromažďované oddelene.

V prípade nebezpečného odpadu, bude tento označený výstražnou značkou a skladovaný oddelene v prekrytom priestore a pravidelne odovzdávaný firme na to oprávnenej.

Odvoz a manipulácia pri nakladaní kontajnerov a nádob s odpadom bude zabezpečená účelovými nákladnými vozidlami odberateľa odpadu. Interval odvozu odpadu bude podľa

potreby pôvodcu odpadu. Odpad bude odvážaný v pravidelných intervaloch stanovených v zmluvných vzťahoch.

Zneškodňovanie uhynutých zvierat bude riešené v súlade so Zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti.

Všetky odpady budú likvidované v súlade s platnými predpismi. Komunálny odpad vznikajúci počas výstavby a prevádzky bude zneškodňovaný v súlade so všeobecne záväzným nariadením dotknutých obcí.

Vonkajšie manipulačné plochy budú udržiavané v čistote, aby nedochádzalo k znečisťovaniu podzemných a povrchových vôd vplyvom zrážok.

Prevádzka musí zodpovedať požiadavkám z hľadiska požiarnej ochrany.

Zamestnávateľ bude povinný vykonať súbor preventívnych a technicko-organizačných opatrení, a to predovšetkým: zabezpečiť vypracovanie posudku o riziku, realizovať opatrenia na zníženie rizika a ochranné opatrenia, informovať zamestnancov o rizikách a prijatých opatreniach, zabezpečiť zdravotný dohľad pri práci, vypracovať prevádzkový poriadok a havarijný plán.

Na všetky scenáre potenciálneho havarijného úniku škodlivých látok do podzemných alebo povrchových vôd bude musieť prevádzkovateľ vypracovať havarijný plán v zmysle platných právnych predpisov, ktorý bude musieť byť schválený Slovenskou inšpekciou životného prostredia.

Budú zrealizované sadovnícke úpravy okolia, predovšetkým zo strany obytných objektov, ako aj z vizuálne exponovaných strán.

V súvislosti s navrhovanou činnosťou sa nepredpokladá nutnosť uplatnenia územnoplánovacích opatrení.

Kompenzačné opatrenia nie je potrebné prijímať.

Všetky navrhované opatrenia sú realizovateľné.

Navrhované opatrenia a odporúčania bude pre dosiahnutie zmiernenia negatívnych vplyvov nevyhnutné dodržať.

Budú rešpektované relevantné pripomienky a odporúčania zainteresovaných subjektov k navrhovanému zámeru.

Konkrétne spresnenie uvedených opatrení bude riešené a dokumentované v následných projektových dokumentáciách pre realizáciu navrhovanej činnosti.

Ďalšie opatrenia bude potrebné prijímať, ak tieto vyplynú z ďalšieho vývoja procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie a povoľovania navrhovanej činnosti.

11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

V prípade, ak by sa činnosť nerealizovala (= nulový variant), zostala by predmetná lokalita bez zmeny využívania. V súčasnosti je časť pozemkov využívaná ako orná pôda, časť má charakter trvalých trávnych porastov a riedkeho nevyužívaného ovocného sadu.

V súčasnosti RD Bzovík chová cca 580 dojníc na dvoch farmách a všetky odpady sú dovážané do bioplynovej stanice v rámci RD Bzovík. Dojnice sú v súčasnosti ustajnené v objektoch, ktoré napriek tomu, že boli rekonštruované, pochádzajú z rokov 1955 – 1965 a nevyhovujú chovaným zvieratám (málo svetla, nízka kapacita vzduchu = silná koncentrácia amoniaku (čpavok), sírovodíka, metánu, teplo, vlhko, prach = zdravotné problémy s dýchacím aparátom kráv), ani pracovníkom - ošetrovateľom zvierat a dojičkám. Denne je do bioplynovej stanice dovážaných traktormi cca 40 t maštalného hnoja z existujúcich objektov, čo je zdrojom

negatívnych vplyvov na životné prostredie a obyvateľstvo (exhaláty, hluk, zápach), významné sú taktiež dopravné náklady.

V širších súvislostiach je nulový variant popísaný ako charakteristika súčasného stavu životného prostredia v príslušnej kapitole predkladaného Zámeru, súčasnú situáciu dotknutej lokality dokumentuje priložená fotodokumentácia.

12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Dotknuté obce nemajú spracovanú územnoplánovaciu dokumentáciu.

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou je Územný plán Veľkého územného celku Banskobystrický kraj (ÚPN VÚC BBSK), schválený vládou Slovenskej republiky Uznesením č. 394 z 9. 6. 1998. Závazná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj bola vyhlásená Nariadením vlády SR č. 263 z 9. 6. 1998, ktoré bolo uvedené v Zbierke zákonov SR 18.8.1998. ÚPN VÚC BBSK má niekoľko zmien a doplnkov, posledný z r. 2014.

Navrhovaná činnosť zohľadňuje požiadavky uvedenej dokumentácie, ako aj ďalších relevantných strategických dokumentov.

13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov stanovuje postup posudzovania navrhovanej činnosti z hľadiska jej predpokladaného vplyvu na životné prostredie. Posudzovaný investičný zámer – farma pre 600 ks dojníc - spadá podľa zákona do povinnosti uskutočniť zisťovacie konanie. V zmysle uvedeného bol vypracovaný predkladaný Zámer – podľa Prílohy 9 uvedeného zákona.

Vychádzajúc z doterajších výsledkov hodnotenia vplyvov na životné prostredie za najzávažnejšie problémové okruhy posudzovaného zámeru možno považovať:

- vznik veľkého zdroja znečistenia, emisie znečisťujúcich látok vrátane pachových zložiek,
- trvalý záber poľnohospodárskej pôdy,
- odstránenie drevinovej vegetácie a trávnych porastov,
- produkcia odpadov,
- hluková záťaž, vibrácie, prašnosť, znečistenie ovzdušia výfukovými plynmi z dopravy (predovšetkým počas výstavby).

Uvedené vplyvy sú významné, negatívne, ale budú priestorovo lokálne obmedzené, budú sa prejavovať len v bezprostrednom okolí navrhovanej farmy.

Navrhovaný investičný zámer farmy dojníc je realizovateľný. Navrhované objekty a technológie sú moderné a spĺňajú všetky normy ochrany životného prostredia. Dôjde k vytvoreniu vyhovujúceho pracovného prostredia pre zamestnancov.

V širšom okolí dôjde k odstráneniu starých, stavebne, technologicky a prevádzkovo nevyhovujúcich ustajnení zvierat a nevyhovujúcich pracovných podmienok zamestnancov.

Spôsob ustajnenia a technológia prevádzky, blízkosť RD Bzovík a predovšetkým bioplynovej stanice znamená, že na navrhovanej farme nebudú skladované hnojivá, čo prispieva k výraznej eliminácii negatívnych vplyvov na lokalite.

Z celkového posúdenia predpokladaných vplyvov realizácie (výstavby a prevádzky) navrhovanej činnosti na životné prostredie možno skonštatovať, že posudzovaná činnosť v navrhovanom variante nadmerne nezaťažuje jednotlivé zložky životného

prostredia, nedôjde k negatívnemu ovplyvneniu chránených území, chránených druhov ani zdravia ľudí, pokiaľ sa pri realizácii dodržia odporúčané opatrenia na elimináciu identifikovaných negatívnych vplyvov.

Na základe uvedeného odporúčame ukončiť proces posudzovania vplyvov na životné prostredie v štádiu zisťovacieho konania.

Požadujeme, aby podmienky, návrhy alebo odporúčania, ktoré vyplynú z príslušných stanovísk k Zámeru budú akceptované v potrebnom rozsahu a budú predmetom povoľovacieho konania v súlade s platnou legislatívou.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Na príslušný orgán bola navrhovateľom predložená žiadosť o upustenie od variantného riešenia. Listom č. OU-KA-OSZP-2015/000782 zo dňa 31. 8. 2015 (v prílohe Zámeru) bolo žiadosti vyhovené, bolo upustené od požiadavky variantného riešenia a navrhovaná činnosť je tak predložená len v jednom variante.

Navrhovaný realizačný variant predstavuje výstavbu farmy 600 dojníc.

Navrhovaná činnosť predpokladá nasledovné objekty:

- 01 Kravín pre 600 ks dojníc (36,1 x 150 m)
- 02 Dojčiareň s priestormi pre čakanie a dojenie kráv, uskladnenie a chladenie mlieka + sociálne miestnosti pre zamestnancov
- 03 Pôrodná + paznechtáreň (41,7 x 67,6 m)
- 04 Silážne žľaby (výška 4,5 m, kapacita 12000 m³)
- 05 Prístrešok pre balíky slamy (11,2 x 33,1 m)
- 06 Podjazdné silá na jadrové krmivá
- 07 Žumpa na výkaly - močovku (300 m³)
- 08 Žumpa na silážne šľavy (100 m³)
- 09 Spevnená plocha na odchov teliat (21 x 60 m)
- 10 Preronový kanál

Predmetná lokalita leží v k.ú. Jalšovík, na hranici s k.ú. Bzovík, v časti Horný Jalšovík. Charakter pozemku je rovinatý. Rozloha pozemku je cca 6 ha. Pozemok má nepravidelný tvar. Parcely sú v katastri nehnuteľností vedené prevažne ako poľnohospodárska pôda - ako orná pôda a trvalé trávne porasty, ale aj ako zastavané a ostatné územia (pod elektrickým vedením).

Pozemky sú vo vlastníctve navrhovateľa.

Predmetná parcela je umiestnená mimo zastavaného územia obcí, mimo vodných tokov. V susedstve je existujúce RD Bzovík a poľnohospodárska orná pôda. Najbližšie obytné objekty sú vzdialené 250 m.

Ku parcele je pohodlný prístup z miestnej komunikácie II/526 cez vnútroareálovú cestu v rámci RD Bzovík.

Terén lokality nevyžaduje v rámci realizácie navrhovanej výstavby úpravy.

Na pozemku sa nachádza nadzemné elektrické vedenie. Iné technické objekty sa na pozemku nenachádzajú.

Navrhovaný areál bude potrebné napojiť na existujúci vodovod, prípadne bude potrebné dobudovať ďalší zdroj, ktorý by slúžil ako záloha v prípade poruchy. Nároky na elektrickú energiu budú zabezpečené napojením na existujúcu trafostanicu RD Bzovík.

Na pozemku sa nachádza cca 40 jedincov ovocných stromov a krov (prevažne čerešne) na trvalých trávnych porastoch, ako aj líniová nelesná drevinová vegetácia, ktorých časť bude kvôli výstavbe navrhovanej činnosti potrebné odstrániť.

V záujmovom priestore nebol zaznamenaný výskyt chránených, vzácnych a ohrozených druhov rastlín a živočíchov, ani ich biotopov, dočasný výskyt však nemožno vylúčiť.

Obec Jalšovík ani obec Bzovík nemajú spracovanú územnoplánovaciu dokumentáciu.

Posudzovaný realizačný variant možno považovať za realizovateľný. Denná potreba výkalov v BPS je cca 40 t, pri 50 kg výkalov na jednu dojnicu denne sa predpokladá produkcia $600 \times 50 = 30t$ výkalov denne. Predpokladá sa tiež produkcia minimálne 30 l mlieka/ks/deň = 18 000 litrov mlieka/deň.

Nulový variant predstavuje ponechanie predmetného priestoru v súčasnom stave. V súčasnosti je časť pozemkov využívaná ako orná pôda a časť je zatrávená, na časti aj s ovocnými stromami (čerešne).

V súčasnosti RD Bzovík chová cca 580 dojníc na dvoch farmách a všetky odpady sa denne dovážajú traktormi do bioplynovej stanice v objeme cca 40 t maštalného hnoja, čo je zdrojom negatívnych vplyvov na životné prostredie a obyvateľstvo (exhaláty, hluk, zápach), významné sú taktiež dopravné náklady. Navyše dojnice sú v súčasnosti ustajnené v objektoch, ktoré napriek tomu, že boli rekonštruované, pochádzajú z rokov 1955 – 1965 a nevyhovujú chovaným zvieratám (málo svetla, nízka kapacita vzduchu = silná koncentrácia amoniaku (čpavok), sírovodíka, metánu, teplo, vlhko, prach = zdravotné problémy s dýchacím aparátom kráv), ani pracovníkom - ošetrovateľom zvierat a dojičkám.

Zhodnotenie realizačného variantu a jeho porovnanie s nulovým variantom

Z pohľadu výstavby navrhovanej činnosti má predmetný pozemok výbornú polohu (v susedstve RD s novou bioplynovou stanicou, ktorá bola vybudovaná na likvidáciu maštalného hnoja a hnojovice).

Vyššie popisovaná súčasná situácia chovu dojníc v RD Bzovík, pracovné podmienky zamestnancov, ako aj doprava odpadov do bioplynovej stanice, je nevyhovujúca. Navrhované technológie sú šetrnejšie ku zvieratám aj k pracovníkom ako existujúci stav. Výstavbou sa výrazne odbúra zaťaženie životného prostredia a obyvateľstva z dopravy. Odpadové teplo z bioplynovej stanice sa využije na vykurovanie. Objekty, ktoré boli využívané doposiaľ sa využijú pre iné kategórie zvierat, ktoré sem budú presunuté z nevyhovujúcich priestorov. V priestoroch bude menej zvierat, zlepší sa aj ich zdravotný stav a pohodlie. Nevyhovujúce priestory v starých budovách sa zatvoria.

Pozemok má tiež výbornú dostupnosť po existujúcich komunikáciách. Pozemok je rovinatý, bez významného hospodárskeho využitia, s nadzemným elektrickým vedením, bez ďalších stavebných objektov. Na pozemku sú trvalé trávne porasty s ovocnými drevinami (čerešne) v počte cca 40 ks, krovitého aj stromového vzrastu a tiež líniová drevinová vegetácia. Časť týchto porastov bude potrebné pri výstavbe navrhovanej činnosti odstrániť.

Pozemok plne zodpovedá požiadavkám plánovanej činnosti i predstavám navrhovateľa, je vo vlastníctve navrhovateľa.

Výrazné negatívne vplyvy v súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti v navrhovanom variante sa neočakávajú, resp. len v rozsahu uvádzanom v príslušných častiach textu predkladaného Zámeru.

V procese posudzovania vplyvov na životné prostredie neboli identifikované žiadne závažné negatívne vplyvy, ktoré by v dôsledku realizovania navrhovanej činnosti významne ovplyvnili kvalitu životného prostredia v dotknutej lokalite, či v širšom regióne.

Na základe komplexného porovnania navrhovaného realizačného variantu s nulovým variantom možno odporúčať realizáciu posudzovaného investičného zámeru, za podmienky dodržania opatrení uvedených v kapitole IV.10.

VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA

Zdokumentovanie posudzovaného zámeru predstavujú grafické prílohy, ktoré tvoria súčasť predkladaného elaborátu.

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Pozemky pre navrhovanú činnosť

Tabuľka 2: Predpokladaný odpad z výstavby

Tabuľka 3: Predpokladaný odpad z prevádzky

Zoznam obrázkov

(v texte)

Obr. 1: Umiestnenie navrhovanej činnosti v širších vzťahoch

Obr. 2: Charakter predmetného pozemku (zatrávnená časť s čerešňami),
v susedstve bioplynová stanica

Obr. 3: Charakter predmetného pozemku (zatrávnená časť s čerešňami), v susedstve objekty RD Bzovík, pohľad od bioplynovej stanice

Obr. 4: Charakter predmetného pozemku (časť s ornou pôdou), v pozadí časť s čerešňami

Obr.5: Okolie predmetného pozemku – v strede v pozadí RD Bzovík, vľavo najbližšie obytné objekty Bzovíka, vpravo areál Poľnonákup H. Nemce

Obr.6: Okolie predmetného pozemku – vpravo v pozadí RD Bzovík, vľavo obec Jalšovík, v strede najbližšie obytné objekty

Obr.7: Najbližšie obytné objekty, pohľad z hranice predmetného pozemku

Obr.8: Areál RD Bzovík, vľavo hranica predmetného pozemku

Obr.9: Areál RD Bzovík, vpravo hranica predmetného pozemku

Obr. 10: Prístupová vnútroareálová komunikácia, v pozadí vstup do RD Bzovík z cesty II/526

Obr. 11: Prístupová vnútroareálová komunikácia, v pozadí predmetný pozemok

Obr. 12: Chránené územia - národná sieť

Obr. 13: Chránené územia - územia európskeho významu

Obr. 14: Bonitované pôdno-ekologické jednotky

Zoznam príloh

„Upustenie od variantného riešenia“ Okresný úrad Krupina, Odbor starostlivosti o životné prostredie, list č. OU-KA-OSZP-2015/000782 zo dňa 31. 8. 2015

Situačný výkres (2 ks)

Projektové výkresy (12 ks)

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre Zámer, zoznam hlavných použitých materiálov

Zoznam použitých materiálov

BEZÁK, P., IZAKOVIČOVÁ, Z., MIKLÓS, L. ET AL., 2010: Reprezentatívne typy krajiny Slovenska. ÚKE SAV Bratislava. 180 s. ISBN 978-80-89325-15-3

BOHUŠ, P., KLINDA, J., 2010: Environmentálna regionalizácia Slovenskej republiky. III. aktualizované a rozšírené vydanie. MŽP SR, Bratislava, SAŽP, Banská Bystrica, 102 s., ISBN 978-80-88503-00-1

DANKO, Š., DAROLOVÁ, A. & KRIŠTÍN, A. (EDS.), 2002: Rozšírenie vtákov na Slovensku. Veda, Bratislava, 686 s.

FAJČÍKOVÁ, K., CVEČKOVÁ, V., RAPANT, S., 2013: LIFE FOR KRUPINA. Geochémia 2013, Zborník, ŠGÚDŠ, Bratislava, s. 41 – 44, ISBN 978-80-89343-91-1

GUŠTAFÍKOVÁ, T., 2011: Odpady ako rizikový faktor životného prostredia v Slovenskej republike k roku 2010. Indikátorová správa, SAŽP, Banská Bystrica, 44 s.

HRAŠKO, J, LINKEŠ, V., NĚMEČEK, J., NOVÁK, P., ŠALY, R. A ŠURINA, B., 1991: Morfogenetický klasifikačný systém pôd ČSFR. 2. vyd., Bratislava : VÚPÚ, 106 s., ISBN 80-85361-05-1

IZAKOVIČOVÁ, Z. ET AL., 2000: Metodické pokyny na vypracovanie projektov regionálnych ÚSES a miestnych ÚSES. Združenie KRAJINA 21, MŽP SR, Bratislava, 111 s.

KALIVODOVÁ, E., KOZOVÁ, M., 2007: Hodnotenie kumulatívnych účinkov antropogénnych činností na diverzitu bioty. In: Životné prostredie. Roč. 41, č. 1, s. 44-49

KAPUSTA, P., 2011: Biota ako zložka životného prostredia v Slovenskej republike k roku 2010. Indikátorová správa, SAŽP, Banská Bystrica, 66 s.

KAPUSTA, P., LIESKOVSKÁ, Z., 2014: Životné prostredie Slovenskej republiky v rokoch 2000 – 2012 v kocke. Informačná brožúra vybraných environmentálnych indikátorov, SAŽP Banská Bystrica, 52 s., ISBN 978-80-89503-32-2

KLINDA, J., LIESKOVSKÁ, Z. ET AL., 2014: Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2013. MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 216 s., ISBN 978-80-88833-65-9

KOLEKTÍV, 1972: Slovensko. Príroda. Obzor, Bratislava, 914 s.

KOLEKTÍV, 2006: Atlas obyvateľstva Slovenska. 1. vydanie. PRIF UK, Bratislava, 168 s.

KOREŇOVÁ, Ľ., 2011: Voda ako zložka životného prostredia v Slovenskej republike k roku 2010. Indikátorová správa, SAŽP, Banská Bystrica, 55 s.

KOZOVÁ, M., DRDOŠ, J., PAVLÍČKOVÁ, K., ÚRADNÍČEK, Š., HÚSKOVÁ, V., ET AL., 1995: Posudzovanie vplyvov na životné prostredie, II. diel – Komentár ku krokom posudzovania vplyvov činností s príkladmi odporúčaných postupov a metód. Edícia Komentované zákony v životnom prostredí, ŠEVT, Bratislava, 184 s.

KOZOVÁ, M., PAUDITŠOVÁ, E., FINKA, M., 2010. Krajinné plánovanie. Bratislava: Nakladateľstvo STU, 326 s., ISBN 978-80-227-3354-0

KROČKOVÁ, B., 2010: Pôda ako zložka životného prostredia v Slovenskej republike k roku 2010. Indikátorová správa, SAŽP, Banská Bystrica, 45 s.

- LAUKO, V., 1997: Fyzická geografia Slovenska. I. /VŠ skriptá/, Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava, 142 s.
- LINKEŠ, V., PESTÚN, V., DŽATKO, M., 1996: Príručka pre používanie máp bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek, VÚPÚ, Bratislava, Tretie upravené vydanie, 104 s.
- LÖW, J., MÍCHAL, I., 2004: Krajinný ráz, Lesnícká práce s. r. o., Kostelec nad Černými lesy
- LUKNIŠ, M., PLESNÍK, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, 119 s.
- LUKNIŠ, M. et al., 1972: Slovensko 2. Príroda. Príroda, Bratislava, 917 s.
- MATULA, M., PAŠEK, J., 1986: Regionálna inžinierska geológia ČSSR. 1. vyd., Alfa Praha, SNTL Bratislava, 1-295 63-565-86 03
- MAZÚR, E. et al. 1980: Atlas Slovenskej socialistickej republiky. Slovenská akadémia vied, Slovenský úrad geodézie a kartografie. Bratislava : VEDA, 296 s.
- MAZÚR, E., 1992: Typy reliéfu. Súbor diagnostických a prognostických máp o krajine a životnom prostredí. GÚ SAV
- MAZÚR, E., KRIPPEL, E., PORUBSKÝ, A., TARÁBEK, K., 1977: Geoekologické-prírodné krajinné typy. Súbor diagnostických a prognostických máp o krajine a životnom prostredí. GÚ SAV
- MAZÚR, E., LUKNIŠ, M. 1986: Geomorfologické členenie SSR a ČSSR. Časť Slovensko. Bratislava : Slovenská kartografia
- MICHALKO, J., ET AL., 1986a: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. SAV VEDA, Bratislava, 162 s.
- MICHALKO, J., ET AL., 1986b: Geobotanická mapa ČSSR, mapová časť. SAV VEDA, Bratislava
- MIKLÓS, L., HRNČIAROVÁ, T. (EDS.) ET AL. 2002: Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava, MŽP SR, 344 s., ISBN 80-88833-27-2
- MIKLÓS, IZAKOVIČOVÁ, Z., BOLTIŽIAR, M., DIVIAKOVÁ, A., GROTKOVSKÁ, L., HRNČIAROVÁ, T., IMRICHOVÁ, Z., IZAKOVIČOVÁ, Z., KOČICKÁ, E., KOČICKÝ, D., KENDERESSY, P., MIKLÓS, L., MOJSES, M., MOYZEOVÁ, M., PETROVIČ, F., ŠPINEROVÁ, A., ŠPULEROVÁ, J., ŠTEFUNKOVÁ, D., VALKOVCOVÁ, Z., ZVARA, I., HREŠKO, J., LAUKO, V., DAVID, S. 2005: Atlas reprezentatívnych potenciálnych geoekosystémov Slovenska. Bratislava : ÚKE SAV, MŽP SR, MŠ SR, 123 s., ISBN 80-969272-4-8
- MIKLÓS, L., IZAKOVIČOVÁ, Z. ET AL., 2011: Geografický informačný systém povodia Ipľa. Katalóg GIS a výber máp. Bratislava: Ústav krajinnej ekológie SAV, 144 s., ISBN 978-80-89325-23-8
- MŽP SR, 2002a: Hodnotenie plánov a projektov významne ovplyvňujúcich lokality sústavy NATURA 2000. Metodická príručka k ustanoveniu článkov 6(3) a 6(4) smernice o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín 92/43/EHS. EK, Riaditeľstvo pre životné prostredie, Vydavateľstvo TU Zvolen, 85 s.
- MŽP SR, 2002b: Starostlivosť o územia NATURA 2000: Ustanovenia článku 6 smernice 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín, Vydavateľstvo TU Zvolen, 72 s.
- PHSR obce Jalšovík na programovacie obdobie 2007 - 2013
- PLESNÍK, P., ET AL., 1989: Malá slovenská vlastiveda, I. Obzor, Bratislava, 396 s.

POLÁK, P., SAXA, A., (EDS.), 2005: Priaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu. ŠOP SR, Banská Bystrica, 736 s.

PORUBSKÝ, A., 1982: Podzemné vody, Súbor diagnostických a prognostických máp o krajine a životnom prostredí. GÚ SAV, Bratislava

PROKŠA, P., 2011: Horninové prostredie ako zložka životného prostredia v Slovenskej republike k roku 2010. Indikátorová správa, SAŽP, Banská Bystrica, 56 s.

RUŽIČKOVÁ, H., HALADA, L., JEDLIČKA, L., KALIVODOVÁ, E., 1996: Biotopy Slovenska, ÚKE SAV, Bratislava, 192 s.

STANOVÁ, V., VALACHOVIČ, M., (EDS.), 2000: Katalóg biotopov Slovenska. DAPHE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, 225 s.

ŠGÚDŠ, 2007: Digitálna regionálna geologická mapa Slovenska

ŠKANTÁROVÁ, K., 2011: Ovzdušie ako zložka životného prostredia v Slovenskej republike k roku 2010. Indikátorová správa, SAŽP, Banská Bystrica, 43 s.

ŠKANTÁROVÁ K., 2011: Zdravie a životné prostredie v Slovenskej republike k roku 2010. Indikátorová správa, SAŽP, Banská Bystrica, 44 s.

ŠTEFFEK, J. (ED.), 1993: Terminologický slovník ekológie a environmentalistiky. KEAKE SAV, Banská Štiavnica, 102 s.

ŠUBA, J. ET AL., 1984: Hydrogeologická rajonizácia Slovenska. SHMÚ, Bratislava, 100 s.

Územný plán veľkého územného celku Banskobystrického kraja, URKEA, s.r.o., Banská Bystrica, 1998

VALACHOVIČ, M., DRAŽIL, T., STANOVÁ, V., MAGLOCKÝ, Š. (EDS.) 2002: Biotopy Slovenska zaradené do Smernice o biotopoch č. 92/43/EHS. Interpretáčny manuál. DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie a Botanický ústav SAV, Bratislava, 145 s.

VĚTVIČKA, V., MATOUŠOVÁ, V., 1992: Stromy a kry. Přírody, Bratislava, 311 s.

VICENÍKOVÁ, A., POLÁK, P., 2003: Európsky významné biotopy na Slovensku. Daphne. ŠOP SR, Banská Bystrica, 149 s.

VKÚ, Š.P., 2006: Turistický atlas Slovenska 1:50 000. 1. Vydanie

Zoznam kľúčových predpisov pre posúdenie vplyvov navrhovanej činnosti na ŽP:

Aarhuský dohovor

Dohovor o biologickej diverzite

Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín

Smernica Rady 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva

Smernica Európskeho Parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (kodifikované znenie)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/52/EÚ zo 16. 4. 2014, ktorou sa mení smernica 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie

Nariadenie vlády SR č. 617/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti

Nariadenie vlády SR č. 389/2005 Z. z. o správnej farmárskej praxi

Nariadenia vlády SR č. 471/2011 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa Nariadenie Vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení Nariadenia Vlády SR č. 300/2007 Z. z.

Nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy

Nariadenie vlády SR č. 83/2013 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci

Nariadenie vlády SR č. 365/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Nariadenie Vlády SR č. 322/2003 Z. z. o ochrane zvierat chovaných na farmárske účely v znení Nariadenia Vlády SR č. 368/2007 Z. z.

Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov

Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov

Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov

Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov

Zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov

Zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov

Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov

Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 287/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 117/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 145/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 408/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 314/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Vyhláška č. 230/1998 Z. z. o chove hospodárskych zvierat a o usmrcovaní jatočných zvierat v znení neskorších predpisov

Vyhláška č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov

Vyhláška č. 284/2001 Z. z. ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov

Vyhláška č. 706/2002 Z. z. o zdrojoch znečisťovania ovzdušia, o emisných limitoch, o technických požiadavkách a o všeobecných podmienkach prevádzkovania, o zozname znečisťujúcich látok a kategorizácii zdrojov znečisťovania ovzdušia a o požiadavkách zabezpečenia rozptylu emisií znečisťujúcich látok v znení neskorších predpisov

Vyhláška č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení Vyhlášky MŽP SR č. 492/2006 Z. z.

Vyhláška č. 392/2004 Z. z., ktorou sa ustanovuje Program poľnohospodárskych činnosti vo vyhlásených zraniteľných oblastiach

Vyhláška č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov v znení neskorších predpisov

Vyhláška č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov

Vyhláška č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí

Vyhláška č. 62/2011 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa Vyhláška č. 199/2008 Z. z., ktorou sa ustanovuje Program poľnohospodárskych činností vo vyhlásených zraniteľných oblastiach

Vyhláška č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší

Vyhláška č. 442/2013 Z. z., ktorou sa mení Vyhláška č. 360/2010 Z. z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov

Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu

Koncepcia ochrany prírody a krajiny z r. 2006, MŽP SR

a ďalšie súvisiace právne predpisy, normy a nariadenia z oblasti výstavby, životného prostredia a jeho zložiek – ovzdušia, hornín, vôd, pôd, bioty, ochrany prírody, krajiny a prírodných zdrojov, ako aj poľnohospodárstva, veterinárstva, odpadového hospodárstva, ochrany zdravia a bezpečnosti obyvateľstva, požiarnej prevencie, pracovného prostredia, ochrany kultúrno-historických hodnôt a pod.

Internetové zdroje:

<http://slovak.statistics.sk>

<http://www.e-obce.sk/obec/bzovik/bzovik.html>

<http://www.e-obce.sk/obec/jalsovik/jalsovik.html>

<http://www.enviroportal.sk>

<http://www.guds.sk>

<http://www.iszp.sk>

<http://www.sazp.sk>

<http://www.shmu.sk>

<http://www.sopsr.sk>

<http://www.vupop.sk/>

<http://www.obecbzovik.sk>

<http://www.jalsovik.sk>

K spracovaniu boli použité interné materiály navrhovateľa, ktoré sú u neho v prípade záujmu k dispozícii:

Formáček, B. et al., 2015: Projektová dokumentácia stavby /Interný materiál/

K spracovaniu bola použitá aj vlastná environmentálna databáza a vlastné dokumentácie z hodnotenia vplyvov na životné prostredie (zámery, správy o hodnotení, oznámenia o zmene).

2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním Zámeru

Ku dňu vypracovania Zámeru boli vydané nasledovné vyjadrenia a stanoviská:

„Upustenie od variantného riešenia“ Okresný úrad Krupina, Odbor starostlivosti o životné prostredie, list č. OU-KA-OSZP-2015/000782 zo dňa 31. 8. 2015 (v prílohe Zámeru)

Iné stanoviská doručené neboli.

3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie

Všetky dostupné a požadované informácie o navrhovanej činnosti, o predpokladaných vplyvoch a o návrhoch opatrení na elimináciu identifikovaných negatívnych vplyvov, o navrhovateľovi a o dotknutom území sú v predkladanom Zámere.

Pri spracovaní predkladaného Zámeru sa nevyskytli žiadne skutočnosti, ktoré by boli predmetom doplňujúcich informácií o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie.

Pre povolenie navrhovanej činnosti bude vypracovaná a povoľujúcemu orgánu predložená príslušná projektová dokumentácia.

VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

Zvolen, september 2015

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia Zámeru

Mgr. Erika Kočická, PhD.

Ing. Christo Nikolov, PhD.

2. Potvrdenie správnosti údajov podpísom spracovateľa Zámeru a oprávneného zástupcu navrhovateľa

Správnosť a úplnosť údajov technického charakteru potvrdzuje navrhovateľ, Roľnícke družstvo Bzovík.

Za správnosť a úplnosť údajov environmentálneho charakteru zodpovedá spracovateľ,

Mgr. Erika Kočická, PhD., Študentská 22, 960 01 Zvolen

Spracovateľ Zámery:

.....
Mgr. Erika Kočická, PhD., odborne spôsobilá osoba pre posudzovanie vplyvov na ŽP,
zapísaná v zozname pod číslom 352/2003 – OPV

Zástupca navrhovateľa:

.....
Ing. Juraj Petruš, oprávnený zástupca navrhovateľa